

LUNDS
UNIVERSITET

Bland Ralph Lauren, Adidasvänstern och Humanhipsters

- En etnografisk studie om tre studentnationers klädstilar i Lund

Hanna Topolovec & Amanda Rutgersson

Avdelningen för modevetenskap

Institutionen för kulturvetenskaper

Lunds universitet

MODK63, 15 hp. Examensarbete för kandidatexamen, vt 2016

Handledare: Joacim Sprung

Abstract

The title of this paper is *Among Ralph Lauren, Adidas clothes and Humanhipsters - An ethnographic study of clothing style on three student organizations in Lund*. The purpose of this study is to examine why individuals choose the clothes they do and what influence the social group and other social aspects have on this choice. More specifically, the objects of this study are the sororities Malmö Nation, Sydsånska Nation and Smålands Nation at Lund University. The paper is an ethnographic study where six individuals, active at one of these three sororities, have been interviewed. Furthermore, an observation at each sorority was performed. The theoretical framework that has been used is Bourdieu's perspective of habitus, capital and taste along with Goffman's dramaturgical perspective. The study shows that there are many underlying aspects influencing the informants choice of clothing style. A major factor in this choice is the informants separate backgrounds, which have given them different perceptions and values that make them attracted to different sororities and styles. Moreover, the belonging to one sorority influences the informants, which eventually develop a similar taste within the sorority. Lastly, this study also draws the conclusion that similar clothing style is a big part of group cohesion.

Keywords: Bourdieu, Goffman, clothes, style, fashion, taste, capital, habitus, presentation of self, university, students, Malmö Nation, Sydsånska Nation, Smålands Nation

Innehållsförteckning

Inledning	1
1.1 Bakgrund	1
1.2 Syfte och frågeställning	3
2. <i>Studiens tillvägagångssätt</i>	3
2.1 Etnografisk forskningsansats	3
2.2 Urval och avgränsning	5
2.3 Genomförande	5
2.4 Bearbetning av materialet	6
2.5 Metodkritik	7
3. <i>Teoretiskt ramverk</i>	7
4. <i>Forskningsfältet</i>	11
5. <i>Disposition</i>	13
Analys	14
6.1 Introduktion till nationerna	14
6.2 Hur medlemmarna på nationerna klär sig	15
6.2.1 Malmö Nation	15
6.2.2 Smålands Nation	19
6.2.3 Sydsvenska Nation	22
6.3 Informanternas självpresentation genom klädstilen	27
6.4 Nationstillhörighet och klädstil	34
6.5 Värderingar och politisk tillhörighet på nationerna	39
6.5.1 Smålands Nation	39
6.5.2 Malmö Nation	41
6.5.3 Sydsvenska Nation	43
Slutdiskussion	46
Konklusion	49
Appendix	51
<i>Bilaga 1. Intervjuguide</i>	51
<i>Bilaga 2. Intervju- och observationsschema</i>	53
Källförteckning	54
<i>Tryckta källor</i>	54
<i>Elektroniska källor</i>	55
Bildförteckning	57

Inledning

Vi befinner oss på Malmö Nation, en av tolv ideellt verksamma studentnationer i Lund som arbetar för studenternas välbefinnande under deras studietid vid universitetet.¹ Det är kväll och på Malmö Nations pub befinner sig ett stort antal studenter som konverserar med varandra. Vi känner oss malplacerade då majoriteten av kvinnorna är uppklädda och bär på märkesväskor. Männen går runt i Ralph Lauren skjortor, färgglada pullovers och kavaj. Nästa dag befinner vi oss på Smålands Nation där märkeskläderna och den uppklädda stilen bytts ut mot dreadlocks, tröjor med kvinno-symbolen och färgat hår. Hur kommer det sig egentligen att klädstilar kan, på en så liten yta som Lund, skilja sig så mycket?

Det är i denna fråga som vår uppsats tar fart och utifrån detta ämnen vi undersöka hur det kommer sig att klädstilar skiljer sig mellan olika sociala grupperingar och hur man genom sitt val av kläder kan uttrycka en individuell och kollektiv identitet.

1.1 Bakgrund

Kläder och identitetsskapande blir allt mer omdiskuterat och för många är identitet och valet av kläder nära förknippat. Kläder och mode fungerar som ett kommunicerande medel som på ett icke verbalt sätt producerar och utbyter mening och värderingar.² Kläder kan ses som ett sätt att kommunicera till omgivningen och genom vad individen har på sig bygger hen upp en identitet och gestaltar en livsstil.³

På samma sätt som kläder kan förmedla en bild av individen till omgivningen kan man med hjälp av kläder visa vilken grupp man vill tillhöra och särskilja sig ifrån.⁴ Med hjälp av kläder kommuniceras de värderingar, förhoppningar och uppfattningar som den sociala grupp man tillhör står för. Kläder kan därmed ses som kulturella i den mening att de kan bidra till hur en grupp konstruerar och kommunicerar sin identitet.⁵

¹ Studentlund. (2016b). *Studentlunds Nationer*. Hämtad från <http://www.studentlund.se/studentlund/studentlunds-nationer/> (2016-04-27).

² Barnard, M. (2002). *Fashion as communication*. (2. ed.). London: Routledge. s. 48.

³ Jacobson, M. (1994). *Kläder som språk & handling – Om unga kvinnors användning av klädseln som kommunikations- och identitetsskapande medel*. Stockholm: Carlsson. s. 30.

⁴ Jacobson, 1994, s. 30.

⁵ Barnard, 2002, s. 48.

Det som individen med hjälp av kläder försöker förmedla till omgivningen kan ses som en social process där smaken och det man tycker om grundas i värderingar, klasstillhörighet och normer. En persons smak kan exempelvis komma att påverkas av praktiska, estetiska och sociala värderingar som ger individen en viss uppfattning om vad personen tycker är god smak.⁶ På en kollektiv nivå sänder kläder ut symboliska signaler om status och tillgivenheten till en viss livsstil.⁷ Smaken ger därmed uttryck för olika sociala grupper livsstilar och kan tas i uttryck på olika sätt, både genom praktiker så som klädstilen men även vilken musik och mat man gillar.⁸ Med detta sagt är kläder en del av och kan ha en inverkan på hur omgivningen uppfattar individen och hur människor kategoriseras utifrån värderingar och andra aspekter som kan leda till en uppfattning av individens livsstil.

Med utgångspunkt i ovan fördd diskussion har uppsatsen undersökt begreppet stil och hur människor resonerar i sitt val av klädstil. Det studieobjekt som ligger till grund för undersökningen är tre av de tolv studentnationer som är verksamma i Lund. Nationerna har funnits sedan slutet av 1600-talet och kan förklaras som en typ av student-organisation som bedriver studentledda verksamheter såsom restauranger och nattklubbar.⁹ Studenterna väljer helt själva vilken nation de vill bli medlem i, det enda kravet är att man måste studera vid Lunds universitet.¹⁰ Genom att undersöka tre studentnationer ger det en insikt i hur klädstilar utformas och sprids inom grupper samt hur klasstillhörighet, värderingar och smak kan komma att ha en inverkan på hur olika klädstilar är utformade.

Följaktligen fokuserar uppsatsen på att undersöka de sociala aspekter som är en del av upprätthållandet av olika klädstilar. Vidare kommer vi utgå ifrån smakbegreppet och undersöka olika livsstilar som smaken ger uttryck för och hur denna smak kan skilja sig mellan olika grupper. Smaken kommer undersökas utifrån ett sociologiskt fält där vi fokuserar på mode och klädstilar. Uppsatsen får på så vis en modevetenskaplig inriktning då vi utgår ifrån ett socioestetiskt perspektiv som innebär att vi undersöker klädstil utifrån sociala och estetiska aspekter.

⁶ Jacobson, M. (1999). Att klä sig - smak, stil och symbolik. Ehn, B. Arvidsson, A. & Lundgren, B. *Kultur och erfarenhet - aktuella teman i svensk etnologi*. (s. 95-122). Stockholm: Carlsson. s. 100.

⁷ Davis, F. (1992). *Fashion, culture and identity*. Chicago: University of Chicago Press. s. 4.

⁸ Bourdieu, P., Broady, D., & Palme, M. (1993). *Kultursociologiska texter*. Stockholm; Stehag: B. Östlings bokförl. Symposion. s. 249-251.

⁹ Studentlund, (2016b).

¹⁰ Studentlund, (2016b).

1.2 Syfte och frågeställning

Studien syftar till att studera hur individen förhåller sig till olika klädstilar inom olika sociala grupperingar. Mer specifikt undersöker studien stilar på tre studentnationer i Lund genom intervjuer och observationer. Genom att analysera klädstilar på nationerna i relation till smak kan vi få en förståelse för hur det kommer sig att människor väljer de kläder som de gör och vilka sociala aspekter som ligger bakom deras val av klädstil. Detta bidrar till en förståelse för hur intervjupersonerna förhåller sig till och påverkas av den rådande stilen på nationen och vad man med sin klädstil vill förmedla till omvärlden. Utifrån ovanstående syfte kommer studien besvara följande frågeställning:

1. Hur resonerar informanterna kring vad som format deras klädstil och de klädstilar som efterföljs på den nation de tillhör?
2. Hur resonerar informanterna kring nationens inverkan på klädstilen?
3. Vilka sociala aspekter kan ligga bakom valet av informanternas klädstil?

Genom att undersöka ovanstående frågeställning kommer vi uppnå en förståelse kring varför informanterna väljer den stil de gör och vilken inverkan nationerna och de mer sociala funktionerna har.

2. Studiens tillvägagångssätt

2.1 Etnografisk forskningsansats

Föreliggande uppsats är i grunden en etnografiskt inriktad studie med ett socioestetiskt perspektiv. Den etnografiska forskningsansatsen syftar till att förklara samtiden och den kultur som människor lever i.¹¹ Som forskare strävar man efter att förstå och skapa mening hos det fenomen som studeras.¹² Som utgångspunkt i uppsatsen har vi valt en kvalitativ metod som lämpar sig bäst då vi vill försöka förstå hur människor resonerar och reagerar kring ett visst fenomen.¹³ I vårt fall handlar det om att studera människor och dess sociala miljö för att få förståelse för deras val av klädstil.

Etnografiska studier består av fältstudier där både kvalitativa intervjuer och observationer är av betydelse för materialet. Empirin i undersökningen har främst bestått av kvalitativa

¹¹ Aspens, P. (2007). *Etnografiska metoder - Att förstå och förklara samtiden*. Malmö: Liber. s. 37.

¹² Aspens, 2007, s. 11, 33.

¹³ Trost, J. (2002). *Kvalitativa intervjuer*. Lund: Studentlitteratur. s. 15-16.

intervjuer som bygger på vardagens samtal och syftar till att förstå den sociala verklighet människan lever i.¹⁴ Kvalitativa intervjuer är att föredra när studien syftar till att undersöka människors handlingar och upplevelser, då det tillåter intervjupersonerna att själva berätta om hur de uppfattar sin livsvärld.¹⁵ Intervjupersonernas livsvärld kan beskrivas som deras levda vardagsvärld och det är utifrån denna som intervjupersonerna förstår och upplever världen. Med andra ord är allt människan ser och vet om världen betraktat utifrån sin egen synvinkel.¹⁶

Vidare har deltagande observationer utförts för att komplettera intervjuerna,¹⁷ som går ut på att forskaren deltar i aktiviteter som aktörerna utför för att få en inblick i den grupp eller organisation som undersöks. Kärnan i deltagande observationer är forskarens närvaro i fältet och gör att forskarens förståelse och tolkning blir nära sammankopplad med den vardagliga praktiken som studeras.¹⁸ Syftet med observationer är att få en uppfattning om den miljö som de studerade personerna befinner sig i för att kunna förstå fenomenet.¹⁹ Detta ger en inblick i den kultur, värdering och ideologi som råder eftersom byggnader och platser ofta är sammankopplade med dessa.²⁰

Anledningen till att båda metoderna är att föredra beror på att forskaren behöver både samtala med och observera fältet för att förstå fenomenet. När syftet med studien är att förstå människor och den sociala miljö som de befinner sig i kan inte enbart observationer användas då det skulle innebära att forskaren själv tillskriver mening till dem som studeras.²¹ Genom en kombination av intervjuer och observationer kan vi dra nytta av hur de olika datainsamlingsmetoderna ger upphov till olika typer av data och en bättre förståelse för intervjupersonernas utsagor, vilket bidrar till högre giltighet.²²

¹⁴ Trost, 2002, s. 24.; Kvale, S. (1997). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur. s. 13.

¹⁵ Trost, 2002, s. 16.

¹⁶ Kvale, 1997, s. 55.

¹⁷ Datum för intervjuer och observationer finns att läsa i bilaga 2.

¹⁸ Aspers, 2007, s. 105.

¹⁹ Arvastson, G., & Ehn, B. (2009). *Etnografiska observationer*. Lund: Studentlitteratur. s. 24.

²⁰ Emmison, M., Smith, P., & Mayal, M. (2012). *Researching the visual*. (2. ed) London: Sage Publications Ltd. s. 152.

²¹ Aspers, 2007, s. 33.

²² Fangen, K. (2005). *Deltagande observation*. Malmö: Liber. s. 188-190.

2.2 Urval och avgränsning

Studien har avgränsats till att undersöka tre studentnationer i Lund. Anledningen till att vi undersöker Malmö Nation, Sydsåkanska Nation och Smålands Nation beror på att det är tre nationer som är olika stora i antalet medlemmar samt att deras värderingar skiljer sig åt. Smålands Nation är en av de minsta nationerna i Lund med ungefär 500 medlemmar medan Sydsåkanska Nation är mer än dubbelt så stor med nästan 1600 medlemmar. Malmö Nation är en av de största nationerna med ungefär 3000 medlemmar.²³

För att kunna undersöka klädstilarna på nationerna har intervjupersonerna valts utifrån deras tillhörighet till dem. Intervjuerna bestod av två informanter, en kvinna och en man, från respektive nation. För att få tag på personer med relevant inblick använde vi oss av en så kallad snöbollsselektion.²⁴ Denna selektion går ut på att forskaren tar hjälp av fältet för att hitta intervjupersoner, där forskaren utgår från en person för att sedan låta den personen peka på andra fall att studera. Fördelen med urvalsmetoden är att personen själv definierar vilka som ingår i det fält som undersöks och på så sätt blir selektionen gjord av personen och inte av forskaren. Nackdelen med urvalsmetoden är att urvalet kan bli begränsat till ett specifikt nätverk och att forskarna inte har någon kontroll över vilka intervjupersonerna blir.²⁵ Detta har inte upplevts som något problem i och med att vi undersökt relativt små fält.

2.3 Genomförande

Det empiriska materialet består av sex semistrukturerade intervjuer som varade upp till en timme, spelades in och sedan transkriberades. Semistrukturerade intervjuer innebär att en tematisering förbereds utifrån ett specifikt utvalt fokus där det finns utrymme för följdfrågor beroende på vad intervjupersonen svarar.²⁶ Utifrån tematiseringen utformades en intervjuguide som berörde de olika områden som vi ville diskutera, där ett fåtal frågor användes för att sedan låta intervjupersonen tala fritt.²⁷ Genom att använda semistrukturerade intervjuer skapas ett mer öppet intervjuklimat som tillåter intervjun att ta oväntade

²³ Studentlund. (2016a). *Malmö Nation*. Hämtad från <http://www.studentlund.se/nationer/malmo-nation/> (2016-05-01).; Antalet medlemmar på Smålands och Sydsåkanska Nation bekräftades av nationernas styrelse via mail.

²⁴ Aspers, 2007, s. 91-92.

²⁵ Ibid.

²⁶ Trost, 2002, s. 30.

²⁷ Trost, 2002, s. 30.

vägar och på så sätt kan nya ämnen och upplevelser träda fram som kan bli viktiga i det empiriska materialet.²⁸

Vid förberedelserna av intervjuerna kontaktades tre personer från varje nation via Facebook. Detta var det enklaste sättet att hitta och få tag på intervjupersoner som är aktiva på de tre nationerna. Vid den första kontakten informerades informanterna om undersökningens generella syfte, hur undersökningen var upplagd och att de skulle vara anonyma i undersökningen och tilldelas ett fiktivt namn i uppsatsen.²⁹

Observationerna genomfördes under liknande förhållanden på respektive nation där vi befann oss på nationen i ungefär en timme vardera. Vi valde att göra observationer på nationernas pubar, då vi upplevde att detta var en miljö där flest aktiva medlemmar är närvarande. Alternativet till att göra observationerna på deras pubar hade varit att besöka antingen nationernas luncher eller nattklubbar. Vi upplevde dock att det är två tillfällen som lockar andra studenter, som inte är aktiva på nationen. Detta gjorde att en observation på en pub lämpade sig bättre för undersökningen då det gav en bild av hur de aktiva studenterna på nationerna klädde sig. Under de pågående observationerna använde vi oss av fältanteckningar för att fånga upp det flöde av erfarenheter, intryck och händelser som vi på de olika nationerna upplevde.³⁰

2.4 Bearbetning av materialet

För att analysera vårt empiriska material har vi utgått från en generell vetenskapsteoretisk förståelse baserad på det hermeneutiska och fenomenologiska perspektivet. En hermeneutisk-fenomenologisk ansats innebär att grunderna från båda perspektiven användes och materialet bearbetades därför både tolkande och beskrivande. Fenomenologin utgår från människan och den subjektivt upplevda erfarenheten av världen vilken personen befinner sig i, sin livsvärld.³¹ Perspektivet utgår från sakerna själva och därför beskriver man inte endast fenomenet som undersöks utan sätter in det i ett större system.³² Det hermeneutiska perspektivet utgår från tolkning av innebörder genom att söka förståelse av meningen i texter, symboler, handlingar och upplevelser. Hermeneutiken grundar sig där-

²⁸ För mer specifik intervjuguide, se bilaga 1.

²⁹ Kvale, 1997, s. 107-109.

³⁰ Aspers, 2007, s. 114.

³¹ Moe, S. (1995). *Sociologisk teori*. Lund: Studentlitteratur. s. 129.

³² Wallén, G. (1996). *Vetenskapsteori och forskningmetodik*. Lund: Studentlitteratur. s. 35-36.

med på att företeelser förstås i relation till kontexten. När handlingar tolkas uppkommer mening.³³ Genom användandet av ett hermeneutisk-fenomenologiskt perspektiv möjliggjorde det en tolkning av intervjupersonernas utsagor och upplevelser samtidigt som vi kunde beskriva och förstå den livsvärld som informanterna lever i.

Vid bearbetningen av det empiriska materialet utgick vi ifrån både våra intervju-utskrifts och fältanteckningar och på så sätt förenat dessa metoder för att använda den totala mängden empiri.³⁴ En kodning av materialet användes som analysmetod. Utifrån studiens syfte och forskningsfrågor bröts materialet ner i olika koder.³⁵ Utifrån detta identifiera vi sedan olika mönster i det empiriska materialet och kunde på så sätt hitta motsägelser, likheter och andra intressanta iakttagelser.³⁶ Vi använde sedan kategoriseringen av materialet för att skapa olika teman som har analyseras i den analysdelen.

2.5 Metodkritik

Vad som är viktigt att poängtera utifrån den valda metoden är att vi undersöker den specifika miljö som en viss grupp människor befinner sig i. Då vi undersöker klädstilen på tre nationer i Lund är det utifrån dessa nationer och intervjupersonernas utsagor som vi analyserat materialet. Med andra ord kommer resultatet enbart vara grundat på intervjupersonernas handlingar och upplevelser tillsammans med de miljöer som vi möter på nationerna. Vi kommer därmed utgå ifrån intervjupersonernas egen livsvärld, vilket innebär att resultatet inte kommer bli generaliserbart. Hade vi valt andra intervjupersoner eller nationer hade resultatet kunnat bli annorlunda. I kombination med detta är antalet intervjupersoner för litet för att kunna ge en säker vetenskaplig grund, detta innebär att vi gör en tentativ undersökning som kan ses som ett utkast till en större studie.

3. Teoretiskt ramverk

Då stil kommer vara ett centralt begrepp för uppsatsen är det viktigt att poängtera vad stil innebär. Enligt Maja Jacobson syftar stil på det sätt ens personliga budskap kommer till uttryck. Förenklat så innebär stil de medel en människa använder för att framställa sin identitet och värderingar. Därmed kommer stil inte behandlas som ett historiskt begrepp

³³ Wallén, 1996, s. 33-34.

³⁴ Aspers, 2007, s. 157-158.

³⁵ Aspers, 2007, s. 157.

³⁶ Aspers, 2007, s. 168, 192, 198.

utan istället kommer stil ses som ett symboliskt uttryck för individens livsstil.³⁷ Vidare diskuteras stilbegreppet i relation till smak. En grundtanke bygger på att smak och den estetiska känslan som varje människa har är något som bestäms utifrån ens sociala liv. Genom att uppfostras och utbilda sig lär individen sig vad god smak innebär för den sociala krets hen tillhör.³⁸

Förutom denna grundtanke så handlar smak om vad man tycker om och inte - man gör en estetisk värdering. Beroende på vilken social grupp man tillhör utvecklas den estetiska värderingen olika. Detta eftersom gruppen allt som oftast har likartade estetiska värderingar och smaken kommer därför tas i uttryck på snarlika sätt inom gruppen. Liknande smak inom gruppen leder till ökad känsla av gemenskap och identitet.³⁹ För att få en förståelse för informanternas val av stil kommer uppsatsen utgå från ett sociologiskt perspektiv. Det sociologiska perspektivet koncentrerar sig på den sociala och samhällliga delen av verkligheten. Genom att fokusera på det sociala och samhällliga försöker det sociologiska perspektivet förstå de sociala relationernas sammanhang och samhällslivet i stort.⁴⁰ Sociologin försöker förstå människors handlingar och sociala identiteter i relation till de kulturella strukturer och processer som präglar samhället,⁴¹ vilket gör det sociologiska perspektivet adekvat som utgångspunkt eftersom uppsatsen syftar till att undersöka hur människor väljer kläder och stil i olika sociala grupperingar.

En framstående kultursociolog var Pierre Bourdieu som år 1979 skrev ett betydelsefullt bidrag till samhällsvetenskapen, *La Distinction*. I sitt försök att förklara kultursociologi kartlade Bourdieu hur klass- och smakreproduktion förs vidare generation efter generation. Teorin kan förklaras som smakens sociologi och Bourdieu menar att smaken fungerar som en typ av klassmarkör i samhället. Det är genom människors praktiker som de sociala relationerna och smakerna reproduceras. Kulturens roll är det mest framträdande i reproduktionen av samhällets sociala statusförhållande. Praktikerna är det som reproducerar och upprätthåller hur människor ser på alltifrån kläder till litteratur.⁴² Personer med

³⁷ Jacobson, 1999, s. 102-103.

³⁸ Jacobson, 1999, s. 98, 100.

³⁹ Jacobson, 1999, s. 98, 100.

⁴⁰ Engdahl, O., & Larsson, B. (2006). *Sociologiska perspektiv - Grundläggande begrepp och teorier*. Lund: Studentlitteratur. s. 10.

⁴¹ Engdahl & Larsson, 2006, s. 16, 21.

⁴² Holmberg, L. (2008). *Teorier om mode. Stil som historiskt och teoretiskt objekt*. Stockholm: Carlsson. s. 208.

olika klassbakgrund kommer ge olika uttryck för dessa smakreferenser i sina praktiker. För att undersöka detta maktförhållande använde sig Bourdieu av tre begrepp: *habitus*, *fält* och *kapital*.⁴³

Bourdieu såg en individs handlande som ett social-kollektivt agerande färgat av den sociala miljö som individen är uppväxt i. Individens handlande formas och kommer i sin tur att påverka individens livsstilsval.⁴⁴ Processen som skapar individens beteende och identitet är det som Bourdieu kallade för *habitus*, vilket också utvecklar individens inställning till omvärlden och kommer därför ha en inverkan på hur individen reagerar och hanterar omvärlden.⁴⁵

Det andra begreppet som Bourdieu använde sig av är *fält*, eller sociala rum, som han refererade till som en avgränsad grupp människor som strider om något som de har gemensamt. Inom fältet pågår en kamp mellan individerna som konkurrerar om sociala positioner. Det sociala rummet kan ses som ett sätt att avgränsa och konstruera olika områden som följer sin egen logik. I fältet ingår människor med samma intresse och värderingar, som har liknande *habitus* och kapital och skapar på så sätt olika områden tillika fält i samhället.⁴⁶

Det tredje begreppet i Bourdieus teori är kapital vilket kortfattat innebär de tillgångar individen har inom de olika fälten, som erkänns av andra. Människors smak kan förklaras genom att tillämpa de olika kapital-begreppen på deras stil. Bourdieu skiljde på tre olika former av kapital: *socialt*, *ekonomiskt* och *kulturellt kapital*.⁴⁷

Det sociala kapitalet innebär den totala summan av vilka relationer och kontakter individen har inom sitt fält där ett högt socialt kapital innebär att man känner nyckelpersoner inom fältet. När grupper i enighet bär specifika kläder byggs ett socialt kapital genom att producera eller visa ojämlikhet gentemot andra.⁴⁸ Med ekonomiskt kapital syftade Bourdieu på de materiella tillgångar en person har såsom inkomster, ärvda pengar eller vet-

⁴³ Ibid.

⁴⁴ Bourdieu et al, 1993, s. 298.

⁴⁵ Bourdieu, P. (2010). *Distinction - a social critique of the judgement of taste*. London, New York: Routledge. s. 165-167.

⁴⁶ Bourdieu, P. (1991). *Kultur och kritik*. Daidalos: Göteborg. s. 131-133.

⁴⁷ Bourdieu, 2010, s. 108-109, 46-47, 68-69.; Holmberg, 2008, s. 209.

⁴⁸ Holmberg, 2008, s. 209.

skap om ekonomins spelregler. Bourdieu menar att det ekonomiska kapitalet är av värde redan i tidig barndom, då hög eller låg inkomst tenderar att forma ens smak beroende på socialt tillstånd.⁴⁹

Det ekonomiska och sociala kapitalet är tillsammans essentiellt i bildandet av det kulturella kapitalet, eftersom det syftar på tillgångar som är icke-finansiella men som samtidigt främjar social rörlighet.⁵⁰ Exempel på detta kan vara utbildning, språk, eller konstnärligt kapital. Det är de ovanstående kapitalformerna som Bourdieu menar att människor strider om. De med lägre totalt kapital har svårare att åstadkomma högre kulturellt kapital eftersom de saknar ekonomiska medel att exempelvis köpa en finare utbildning, varpå det kulturella reproduktionsmönstret kring smak fortlöper.⁵¹

Bourdieu's teori är det perspektiv som vi främst kommer använda oss av i det kommande analysarbetet. Bourdieu som redskap i analysen syftar till att försöka förstå hur det kommer sig att människor väljer de stilar som de gör och varför nationernas stilar ser så olika ut. Vad som är viktigt att poängtera är att Bourdieu's teorier var baserade på det franska samhället, vilket inte är detsamma som det svenska samhället som vi i denna uppsats kommer utgå ifrån. Klassbegreppet kommer vara närvarande med beaktningen att detta har förändrats och ser annorlunda ut i Sverige idag, men främsta fokus ligger på informanternas värderingar och den sociala miljö de befinner sig i. Vi kommer med hjälp av Bourdieu undersöka smakbegreppet i relation till informanternas klädstilar och hur klädstilen fungerar som ett sätt att differentiera sig mot andra grupper.

Ytterligare en sociolog som kommer vara betydande för analysarbetet är Erving Goffman som undersökte vardagsinteraktionens dramaturgi. Hans perspektiv är ett symboliskt interaktionistiskt, vilket innebär att människan ses som en social varelse som agerar utifrån den sociala interaktion som individen befinner sig i.⁵² Genom att analysera hur människor beter sig och agerar i vissa situationer kan det bidra till en förståelse för den sociala verkligheten.⁵³ Goffman beskrev den sociala interaktionen som en teatervärld där individen gör olika framträdanden beroende på situation och vilken publik som är närva-

⁴⁹ Bourdieu, 2010, s. 108-109.

⁵⁰ Bourdieu, 2010, s. 46-47, 68-69.

⁵¹ Bourdieu, P & Passeron, J.C. (1990). *Reproduction in Education, Society and Culture*, London: Sage Publications Inc. s.10-11.

⁵² Goffman, E. (2009). *Jaget och maskerna: en studie i vardagslivets dramaturgi*. Stockholm: Norstedts.

⁵³ Moe, 1994, s. 126.

rande. Goffmans teori handlar om hur individer presenterar sig själva inför andra människor i olika situationer.⁵⁴ I denna presentation av oss själva så menar Goffman att individen förhåller oss till något han kallade för intrycksstyrning, vilket innebär att vissa egenskaper framhävs och andra döljs för att ge en viss bild av oss själva.⁵⁵ Utifrån definitionen av situationen bygger individen upp ett handlingsmönster för vilket som är rätt beteende i en viss situation.⁵⁶

Goffmans dramaturgi kommer användas för att få en bättre förståelse för det socialiserade jaget där individen gör ett framträdande baserat på den situation som individen befinner sig i, något som Bourdieus teori inte behandlar. Anledningen till att detta perspektiv är av betydelse för analysen beror på att det kan ge en inblick i hur informanterna väljer kläder för att ge omgivningen en viss uppfattning av sig själva och hur detta skiljer sig beroende på vilken nation man befinner sig på och är en del av.

4. Forskningsfältet

Det finns många studier som berör hur kläder kan kommunicera en identitet. Vad man väljer att ta på sig kan fungera som ett kommunikations- och identitetsskapande medel. Etnologen Maja Jacobson behandlar detta och menar att kläder kan användas som språk och handling där hon studerar klädselns betydelse för unga kvinnors identitetsskapande och vad de med hjälp av kläderna vill kommunicera till omvärlden.⁵⁷ Kläderna visar vilken grupp man tillhör eller vill särskilja sig ifrån, samtidigt som det bygger upp en identitet och gestaltar en livsstil. Vidare används vissa plagg av vissa grupper men inte andra och ens värderingar visualiseras och exponeras på detta sätt.⁵⁸ Forskaren Shauna Pomerantz berör även hon hur kläder kan kommunicera en identitet men till skillnad från Jacobson fokuserar Pomerantz på klädstilars betydelse för identitetsskapandet. Pomerantz menar att man producerar en personlig stil utifrån den kontext man befinner sig i. Mer specifikt undersöker författaren klädstilar hos unga kvinnor på en skola i Vancouver. Pomerantz menar att kvinnornas klädstilar ses som ett "socialt skinn" vilket ständigt utveck-

⁵⁴ Goffman, 2009, s. 23.

⁵⁵ Moe, 1994, s. 126.

⁵⁶ Goffman, 2009, s. 49-50.

⁵⁷ Jacobson, 1994, s. 24-25.

⁵⁸ Jacobson, 1994, s. 29-30.

las genom ställningstagande kring social tillhörighet.⁵⁹ Enligt Pomerantz möjliggör stilen kvinnornas subjektivitet och kan visa vem de är och hur de vill bli sedda. Samtidigt medför stil förtryck, fördomar och begränsningar inom olika diskurser som kön, etnicitet, klasser och sexualitet.⁶⁰

Andra studier som gjorts inom ämnet menar att kläder som kommunikation är ett kulturellt fenomen. Sociologen och filosofen Malcolm Barnard uttrycker den kulturella innebörden av kläder och menar att samhällets värderingar, idéer och erfarenheter kommuniceras genom bruk av föremål, såsom kläder och mode. Detta innebär att människor, med hjälp av kläder, kommunicerar de värderingar, förhoppningar och uppfattningar som den sociala gruppen man tillhör står för. Mode och kläder kan ses som kulturella i den mening att de kan bidra till hur en grupp konstruerar och kommunicerar sin identitet.⁶¹

Kläder kan likaså komma att spela en roll i grupp tillhörigheten, vilket är något som Anette Lynch och Michael Strauss undersökt. De menar att den kollektiva identiteten och det kollektiva beteendet går hand i hand med klädseln. Vidare beskriver författarna att när en person väl blivit accepterad i en grupp så tillkommer en del förväntningar som på ett eller annat sätt påverkar personens beteende och beslut gällande klädseln.⁶² I likhet med Lynch och Strauss finns det en studie som undersöker hur man vill passa in i gruppens sociala identitet med hjälp av klädseln. Samtidigt som individen vill passa in i gruppen vill de också sticka ut från den. Huvudfrågan som undersöks är hur denna motstridiga önskan fungerar för individerna. Vad författarna Chan, Berger och Van Boven kommer fram till är att individen i de flesta fall kan göra båda, vilket oftast sker omedvetet. Genom att exempelvis välja gruppens föredragna varumärken kan individen tillgodose önskemål om assimilation, det vill säga att passa in. Väljer individen tillika en ovanlig

⁵⁹ Pomerantz, S. (2008). *Girls, Style, and School Identities. Dressing the part*. Basingstoke, Palgrave Macmillan. s. 11.

⁶⁰ Pomerantz, 2008, s. 156.

⁶¹ Barnard, 2002, s. 48.

⁶² Lynch, A. & Strauss, M. (2007). Fashion as Collective Behavior. In *Changing Fashion*. Retrieved 12 May. 2016. Hämtad från: <http://www.bergfashionlibrary.com/view/CHANGFASH/chapter-CHANGFASH00010006.xml> (2015-05-15).

produkt från samma märke uppnås dessutom differentiering. Författarna menar att tillfredsställelsen av ett motiv inte behöver ske på bekostnad av andra motiv.⁶³

Den tidigare forskning som diskuterats berör på ett eller annat sätt kläders kommunikativa förmåga. Emellertid finns det olika traditioner av forskning som ifrågasätter huruvida kläder har en kommunikativ förmåga eller ej. Filosofen Lars Svendsen är en av dem som ifrågasätter detta. Svendsen menar att modet idag har blivit massproducerat och utbrett vilket gjort att kläders innebörd har blivit mångtydigt.⁶⁴ Detta gör att kläder som tidigare förknippats med en viss identitet kan användas av personer som inte alls har den identitet som motsvarar klädselns betydelse. Därför anser Svendsen att kläder har en kommunikativ förmåga men att de flesta kläder kommunicerar så pass lite att det är tveksamt om man kan dra den slutsatsen.⁶⁵ Denna diskussion är viktig att lyfta då den visar på att det finns invändningar till den forskning som vi i vår uppsats kommer att utgå ifrån.

Den tidigare forskning som finns inom ämnet berör på olika sätt hur kläder kan fungera som meningsbärare och hur detta både kan komma att spela en roll i det egna identitetsskapandet samt hur kläder kan upprätthålla grupptillhörighet och distansera grupper från varandra. I vårt försök att täcka forskningsfältet har vi upptäckt att den större delen av de studier som finns undersöker ungdomskulturer eller skolelevers klädstilar och identitetsskapande, med andra ord finns det en brist i forskningen som berör andra typer av grupper. Vidare berör många tidigare studier identitetsskapandet och klädstilars roll i detta, däremot brister forskningen kring andra sociala aspekter som också kan ha en inverkan på människors klädval. Forskningsluckan som vi avser att fylla är därför hur värderingar, smakpreferenser och sociala processer kan komma att påverka hur kläder kan upprätthålla den kollektiva samt individuella identiteten under universitetstiden.

5. Disposition

I nästföljande kapitel kommer vi analysera vårt empiriska material i relation till vårt teoretiska ramverk. Till att börja med kommer vi redogöra för de tre nationerna och hur

⁶³ Chan, C., Berger, J. & Van Boven, L. (2016). Identifiable but Not Identical: Combining Social Identity and Uniqueness Motives in Choice i: *Journal of Consumer Research*, Vol. 39, No. 3. Oxford: Oxford University Press. s. 561-564.

⁶⁴ Svendsen, L. (2004). *Mode. En filosofisk essä*. Nora: Nya Doxa. s. 63-64.

⁶⁵ Svendsen, 2004, s. 63-64.

organisationerna skiljer sig åt. Detta kommer vid ett senare tillfälle analyseras i relation till informanternas värderingar och deras klädval. Den andra delen berör informanternas personliga stilar, nationens rådande stil och hur informanterna resonerar kring detta. Vidare kommer vi även gå in på hur deras klädstilar färgats av deras smak och habitus. Den tredje delen analyserar informanternas syn på självpresentation och hur de med hjälp av sina kläder försöker göra ett visst framträdande för omgivningen. I den fjärde delen av analysen kommer vi gå in på den sociala gruppens inverkan på informanternas klädstilar och om tillhörigheten till nationerna har någon del i reproduktionen av deras val av kläder. Den femte och sista delen kommer knyta samman nationernas värderingar med informanternas och hur dessa kan komma att ge uttryck för informanternas och nationernas klädstilar.

Analys

6.1 Introduktion till nationerna

De tre studentnationerna vi ämnar undersöka skiljer sig relativt mycket utåt sett. Även om nationernas övergripande funktion är densamma så har de säregna profiler och erbjuder olika saker till sina medlemmar. Smålands Nation är den enda nationen i Lund med en uttrycklig politisk ställning. De utgör sig för att vara en politisk organisation och får av den anledningen inte vara en del av det som sammansluter nationerna i Lund, så kallat Studentlund. Mer konkret innebär ett medlemskap vid Smålands Nation att medlemmarna inte ges tillträde till de andra nationernas nattklubbar och aktiviteter, då man måste vara medlem i Studentlund för att få tillträde.⁶⁶

Något som skiljer nationerna från varandra är deras värdegrunder. Smålands Nation säger sig vara socialistiska, feministiska, veganska och antirasistiska.⁶⁷ Smålands Nation är engagerad i en rad politiska frågor och deras verksamhet erbjuder många föredrag och debatter som rör olika ämnen. Framförallt har Smålands Nation många kulturarrangemang såsom Smålands kulturnatt, kulturveckan och Kalles Kafé där nationen anordnar olika poesiläsningar och debatter. Utöver deras politiska ställningstagande verkar nat-

⁶⁶ Smålands. (2016d). *Välkommen till Smålands Nation*. Hämtad från <http://www.smalands.org/> (2016-05-06).

⁶⁷ Smålands, (2016d).

ionen för jämställdhet och främja miljön.⁶⁸ Smålands serverar endast vegansk mat på sina evenemang och de förtroendeposter som tilldelas de aktiva medlemmarna har ingen laddning kring kön utan dessa poster kallas kommissarie, ombudsmänniska eller förmänniska.⁶⁹ Ser man till Sydskånska Nation och Malmö Nation så har samma typ av förtroendeposter andra typer av namn, såsom förman och tjänsteman.

Sydskånska Nation är, till skillnad från Smålands Nation, politiskt obunden.⁷⁰ Med sitt motto "Där musiken spelar roll" har Sydskånska Nation en etablerad musiktradition. Nationens fokus ligger på att erbjuda olika evenemang där musiken står i centrum. Mer specifikt erbjuder Sydskånska Nation fyra nattklubbar där liveband och lokala artister frekvent spelar.⁷¹ Utöver sin musikprofil har Sydskånska många aktiva funktionärer som arbetar ideellt, vilket enligt dem bidrar till en gemenskap som de värderar högt.⁷²

Precis som Sydskånska Nation har även Malmö Nation gemenskap som en av sina värdegrunder. Nationen menar att de präglas av det stora engagemang som finns hos medlemmarna där de har runt 500 aktiva funktionärer. Tillsammans med gemenskap värnar Malmö Nation om tradition och glädje. Nationen strävar efter att alltid utmana vad som är möjligt för en nation att genomföra och anordnar av den anledningen många stora evenemang med olika artister.⁷³ Som redan antytt i Malmöns ledord så värnar de om traditionerna och det studentikosa. Till skillnad från Malmö Nation så tar Smålands ett steg bort från det studentikosa och har sedan 70-talet valt bort traditioner.⁷⁴

6.2 Hur medlemmarna på nationerna klär sig

6.2.1 Malmö Nation

Louise studerar digitala kulturer och är medlem i Malmö Nation. Mode är en viktig del i hennes liv och hon berättar att hennes stil är enkel och stilren med mycket smycken.

⁶⁸ Smålands. (2016c). *Smålands är annorlunda*. Hämtad från <http://www.smalands.org/index.php?page=om> (2016-05-01).

⁶⁹ Smålands. (2016a). *Hur blir man förtroendevald på Smålands Nation*. Hämtad från <http://www.smalands.org/index.php?page=blifortroendevald> (2016-05-06).

⁷⁰ Strand, G., Wikström, L., Karlsson, M., Schultz, K., & Thildéus, A. (2015). *Sydskånska Nationens stadgar*. Hämtad från <http://sydskanska.se/wp-content/uploads/2016/01/Sydsk%C3%A5nska-Nationens-stadgar-FINAL.pdf> (2015-04-27). s. 3.

⁷¹ Studentlund. (2016c). *Sydskånska Nationen*. Hämtad från <http://www.studentlund.se/nationer/sydskanska-nationen/> (2016-04-27).

⁷² Sydskånska Nationen. (2016). *Sydskånska Nationen. Där musiken spelar roll*. Hämtad från <http://sydskanska.se/sv/> (2016-05-01).

⁷³ Studentlund, (2016a).

⁷⁴ Smålands, (2016c).

Strumpbyxor och kjol är två favoritplagg och en vardagsklädsel innehåller nästan alltid dessa plagg.⁷⁵ Adrian studerar Service Management och har sedan påbörjade studier varit aktiv på Malmö Nation. Adrian beskriver sina kläder som så “cleana” som möjligt - inga tryck eller rockiga attribut – han föredrar skjortor, jeans och kostymsskor. Ralph Lauren, Gant och Uniqlo är några av hans favoritmärken.⁷⁶ De båda informanterna beskriver den rådande stilen på Malmö Nation som ganska konventionell och snobbig.⁷⁷ Adrian och Louise menar att det finns vissa plagg som är återkommande och att stilen i sig är relativt snarlik, många av männen bär skjortor från Ralph Lauren och Uniqlo medan många av kvinnorna bär pälsjackor och kjolar. Märken som kvinnorna bär är allt från budgetkedjan Zara till lyxmärken som Louis Vuitton. Louise nämner även att många av medlemmarna bär skor från märket R.M. Williams.

Informanterna menar att de båda klär sig efter den rådande stilen och resonerar kring hur det kommer sig att så många på nationen klär sig i liknande kläder. Både Louise och Adrian förklarar att det kan bero på nationsmedlemmarnas bakgrund då majoriteten är uppväxta i Stockholm. Många av Malmö Nations medlemmar har dessutom gått på samma skolor och haft samma umgänge sedan länge. Då blir medlemmarna påverkade av varandra:

Som ringar på vattnet, det bara sprider sig. Jag tror definitivt att det har att göra med att det är lite samma sorts bakgrund på något sätt.

Louise, Malmö Nation

Bourdieu's smakbegrepp är starkt kopplat till individens bakgrund där Bourdieu menar att barnet vid en tidig ålder skapar sitt habitus som sedan formar sin smak och stil utifrån detta. Det är de olika kapitalen som tenderar att forma individens habitus som i sin tur formar smaken, beroende på det sociala välstånd man fötts med eller lärt sig. Individen klär sig efter sin sociala grupp och fortsätter att göra det under sin uppväxt. Ens handlande är därför färgat utifrån den sociala miljö man vuxit upp i.⁷⁸ Louise och Adrian är båda uppvuxna i förorter utanför Stockholm (Vaxholm respektive Sigtuna) som är två förhållandevis välbärgade kommuner baserat på medelinkomst i landet.⁷⁹ Adrian har

⁷⁵ För tydligare bild av Louise klädstil, se bild 1 under bildförteckning.

⁷⁶ För tydligare bild av Adrians klädstil, se bild 2 under bildförteckning.

⁷⁷ För tydligare bild av Malmö Nations klädstil, se bild 3 under kapitlet bildförteckning.

⁷⁸ Bourdieu, 2010, s. 165-167.

⁷⁹ Svenska dagbladet. (2007). *Kommunerna som har högst och lägst medelinkomst*. Hämtad från: <http://www.svd.se/kommunerna-som-har-hogst-och-lagst-medelinkomst> (2016-05-01).

dessutom gått på internatskola i Sigtuna, något som Bourdieu menar fungerar som ytterligare en markör för social klass.⁸⁰ Då de båda informanterna vuxit upp i liknande miljöer har de med stor sannolikhet utvecklat ett liknande habitus, vilket gjort att de utvecklat liknande smakpreferenser gällande sociala grupper och klädsel. Både Louise och Adrian berättar att det var på grund av deras vänner från hemstaden Stockholm, vilka redan var nationsaktiva, som ledde till att de valde Malmö Nation när de flyttade till Lund. Vad som visar sig tydligt är att i både Louise och Adrians fall har deras sociala bakgrund en stor inverkan på de val som de gör, både vad gäller deras kläder men även varför de valde att gå med i Malmö Nation.

Vidare menar Adrian att den likartade stilen beror på fördomarna som många har kring Malmö Nation, som medlemmarna gärna förmedlar utåt och som de själva identifierar sig med. Fördomarna som Adrian syftar på är att han tror att många utomstående tycker att medlemmarna på Malmö Nation är högfärdiga, skrytsamma och lever på ärvda pengar. Adrian menar då att medlemmarna tycker det är underhållande att driva med fördomen och kanske är det därför de klär sig efter den snobbiga stilen:

Min pappa är rik och hit och dit, visst vissa kanske är det men alla är vi studenter, alla utgår vi ifrån samma CSN i grunden och det är det som jag tycker är så himla kul.

Adrian, Malmö Nation

Bourdieu menar att stil fungerar som differentiering gentemot andra grupper eftersom valet av kläder visar på gemenskap med sin egen grupp samt icke-gemenskap till andra grupper.⁸¹ Detta är något som kan kopplas samman med hur Adrian menar att Malmö Nations medlemmar gärna spelar och späder på fördomarna som människor i andra grupper har gentemot dem, de skapar på så sätt en distinktion gentemot de andra nationerna. Genom att klä sig efter den mer uppklädda och snobbiga stilen visar medlemmarna tillhörighet till sin nation. Medlemmarna ser alltså den snobbiga stilen som ett sätt att spä på de fördomar som många har kring hur man på Malmö Nation går klädd. Informanterna från de andra nationerna målar upp en liknande bild av Malmö Nation och beskriver stilen som "nyrik" och att de försöker utstråla välstånd.

⁸⁰ Bourdieu, P. (1996). *The state Nobility*. Cornwall: TJ Press Ltd. s. 36.

⁸¹ Bourdieu, 2010, S. 468-469.

Precis som informanterna bekräftar kunde vi under observationen konstatera att den större delen av männen bar Ralph Lauren-skjorta eller Gant-pullover. Genom att ikläda sig vissa märken, som man uppskattar och tycker om på grund av sitt habitus, sänder man ut ett visst meddelande till sin omgivning. Meddelandet kan visa på gemenskap och ett delat habitus. Louise bekräftar detta och förklarar att många på nationen är måna om att bara klä sig i vissa märken och det är därför snarlika märken som sprider sig på nationen. Eftersom man tydligt ser Ralph Laurens hästlogotyp på skjortorna syns det tydligt när männen bär dem, varpå det har kunnat spridas inom nationen, menar hon.

Bourdieu's habitusbegrepp är en del av förklaringen till varför en viss grupp klär sig på ett visst sätt: att man genom sin uppväxt har utvecklat en viss livsstil och sedan dras till andra människor med en liknande livsstil.⁸² Malmö Nations klädstil beror därmed inte enbart på viljan att särskilja sig från andra grupper utan även att gruppmedlemmarnas habitus gör att de föredrar samma livsstil. Med andra ord har medlemmarna på Malmö Nation utvecklat ett liknande habitus med mer eller mindre samma tillgångar till kapital. Det är dessa tillgångar till kapital som har gjort att de har utvecklat en snarlik smak gällande märken. Detta blir särskilt påtagligt när man ser till de märken som är framträdande på Malmö Nation då märkenas spridning tyder på att medlemmarna har ett likartat ekonomiskt och kulturellt kapital. Bourdieu påpekade att märket i sig endast har en betydelse hos den sociala grupp vari märket godkänns som något eftersträvansvärt.⁸³ Medlemmarna ser märket som något eftersträvansvärt i deras kontext och väljer därför att lägga pengar på ett dyrare märke som Ralph Lauren.⁸⁴

Vidare menar Bourdieu att det inte är förrän påförandet av värdet som plagget får sitt symboliska värde.⁸⁵ När en märkesklänning har något som bevisar att det är en klänning från det varumärket, som en lapp i ryggen, sker påförandet av värde. Med andra ord är varumärket viktigare än plagget i sig.⁸⁶ Först när man ser hästlogotypen får märket sitt värde och sprids som något eftersträvansvärt på nationen. Användandet av märken som

⁸² Bourdieu, 2010, s. 165-167.

⁸³ Holmberg, 2008, s. 209-210.

⁸⁴ Under observationen kunde vi omöjligt veta om individernas märkesvaror var äkta. Om vi hade kunnat urskilja eller ta reda på om märkesvarorna var piratkopior hade deras värde blivit devalverat och vår analys annorlunda. Då vi inte kan göra annat än att förutsätta att märkesvarorna är äkta, upprätthålls det symboliska värde som medlemmarnas användande av märkesvarorna syftar till att skapa.

⁸⁵ Bourdieu et al, 1993, s. 120.

⁸⁶ Bourdieu et al, 1993, s. 120.

Ralph Lauren och Gant är därmed inte enbart eftersträvansvärt utifrån kontexten som finns på Malmö Nation utan även för att märkena har ett symboliskt värde för den bild som medlemmarna vill ge till omgivningen.

Samtidigt visade det sig att Adrian använder märket Uniqlo och menar att detta var något som blivit allt vanligare på nationen. Uniqlo är ett märke som till skillnad från Ralph Lauren och Gant är ett billigt varumärke utan synlig logotyp. Användandet av märken som Uniqlo tyder på att medlemmarna egentligen saknar det ekonomiska kapital som krävs för att enbart konsumera kläder med samma ekonomiska och symboliska värde som Ralph Lauren och Gant har. För att upprätthålla bilden av att inneha ett högt kapital motiverar Adrian sitt användande av Uniqlo som att det är ett basplagg i "våldigt" bra kvalité, istället för att enbart förklara att han bär betydligt billigare varumärken tillsammans med dyrare märken. Även om Uniqlo är ett billigt varumärke försöker Adrian att lyfta det som någonting som går utanför dess ekonomiska värde och därmed tillföra Uniqlo ett symboliskt värde, likt Ralph Lauren och Gant, i syfte att upprätthålla bilden andra har kring nationen.

6.2.2 Smålands Nation

Ivan studerar juridik och är ombudsmänniska på Smålands Nation sedan höstterminen 2014. Ivan beskriver inte sig själv som särskilt modeintresserad men tycker det är kul med kläder i perioder. Ivan menar att hans juridikstudier präglar hans klädstil och att han bär liknande kläder som de andra som studerar där, skjorta, tröja och boots.⁸⁷ Maria har studerat en kandidat i genusvetenskap och är aktiv på Smålands Nation. Maria tycker hennes stil skiftar men att hon brukar klä sig efter en poppig stil med svarta tights, jeans, randig tröja och kängor.⁸⁸

På Smålands Nation är det politiska spektrumet ungefär lika brett som stilarna på nationen, menar informanterna. Maria beskriver stilen på nationen som skiftande med stilar som poppare, punkare, queer, hippies och hipsters. Det som framträder i första hand är den alternativa stilen, second hand och kläder som uttrycker ett politiskt ställningstagande.⁸⁹ Observationen på Smålands var i särklass den nation där vi kunde observera flest

⁸⁷ För tydligare bild av Ivans klädstil, se bild 7 under bildförteckning.

⁸⁸ För tydligare bild av Marias klädstil, se bild 8 under bildförteckning.

⁸⁹ För tydligare bild av Smålands Nations klädstil, se bild 9 under bildförteckning.

sorters plagg, vari det bekräftar det breda fältet av både politiska åsikter och klädstilar. Ivan tycker ibland att strävan efter det alternativa går för långt och det är något han ställer sig emot. Han menar att Smålands Nation har en alternativ kultur där kläderna inte ska vara för snygga utan snarare slitna, trasiga och till och med smutsiga:

Kanske det här med att allting ska vara alternativt bara för att det ska vara alternativt. Oavsett var det är, finns det någon slags norm och man är utanför den så är det bra. Det tycker inte jag. Jag tycker det är viktigt att fundera varför någonting inte är bra och varför något bör vara annorlunda.

Ivan, Smålands Nation

Ivan, som studerar juridik, menar att han dras mellan två fält gällande sin klädsel, beroende på om han befinner sig på Juridicum⁹⁰ eller Smålands Nation. På Juridicum upplever han att många klär sig propert med skjorta och pullover och att man blir präglad av den stilen när man studerar i de kretsarna. Ivan är delaktig i två olika fält och klär sig vanligtvis olika beroende på vart han befinner sig. Trots detta tycker Ivan om att ibland sticka ut på Juridicum genom att klä sig i exempelvis dr. Martens eller en jeansjacka. På samma sätt tycker han om att klä sig mer propert under en kväll på Smålands Nation, för att sticka ut där. Maria beskriver sin stil som poppig men säger att människor på stan tydligt kan se att hon är politiskt vänster genom hennes klädval, då hon har mycket kläder som hon menar är "vänster". I både Marias och Ivans fall kan man se det sociala skinn som Pomerantz menar ständigt utvecklas genom att göra olika ställningstaganden kring deras sociala tillhörighet.⁹¹ Det sociala skinnets menar Pomerantz fungerar som en slags ledning mellan jaget och den sociala världen man befinner sig i. Individens personliga stil kommunicerar därför även ut till andra vilken sorts relation man har till världen.⁹² Ivan tar ställning till att han ogillar när det blir för alternativt genom att avlägsna sig och snarare klä sig mer välvårdat medan Marias politiska åsikter är en stor del av hennes identitet vari hon vill att det ska synas i klädseln. Individens sociala jag är insvept i den klädstil som visas utåt.⁹³

Ivan blev aktiv på Smålands Nation direkt när han flyttade till Lund, vilket flera generationer av hans släkt också varit. Även Maria berättar att hon kände till Smålands Nation sedan innan eftersom hon har haft släktingar som bott där och Maria var själv lockad av

⁹⁰ Juridiska Fakultetens lärosäte vid Lunds universitet.

⁹¹ Pomerantz, 2008, s. 18.

⁹² Pomerantz, 2008, s. 18.

⁹³ Ibid.

politiken. Bourdieu använde sig av ett begrepp som kallas för social reproduktion. Social reproduktion innebär att ens habitus förs över från generation till generation. Enligt Bourdieu var det de olika formerna av kapital som bidrar till att detta uppstår. Föräldrar lär ut deras individuella habitus till nästkommande generation.⁹⁴ Detta innebär att Ivan och Maria, likt sina föräldrar, har utvecklat ett snarlikt habitus och kapital som gjort att de fått liknande värderingar. I detta fall kommer det till uttryck i politiska övertygelser som lett till att Ivan och Maria följt deras familjs fotspår gällande valet av Smålands Nation.

Under observationen på Smålands Nation kunde vi se flertalet träningsjackor från märket Adidas, vilket Maria menar var det populäraste plagget tillsammans med dr Martens-kängorna. Maria uttrycker att det på Smålands Nation har utvecklats en klädstil som hon kallar för Adidasvänstern som består av Adidaskläder från topp till tå.⁹⁵ För många människor är Adidas endast ett sportmärke men inte för medlemmarna på Smålands Nation. Återigen kan detta kopplas till Bourdieus idéer kring hur märken har olika värdebildningar beroende på vilken kontext man befinner sig i.⁹⁶ Precis som Ralph Lauren figureerar som ett viktigt märke på Malmö Nation kan Adidas ses som ett likvärdigt märke på Smålands Nation. Adidaskläder blir eftersträvansvärt på Smålands Nation eftersom det symboliserar tillhörighet med Adidasvänstern och ger uttryck för extremt vänsterinriktade åsikter, något som i andra kontexter eller sociala grupper inte uppfattas på samma sätt eller har någon effekt.

Utöver Adidas är märkeskläder relativt frånvarande på Smålands Nation. Istället använder de kläder som är köpta second hand och som Ivan förklarar så är kläderna välanvända och det ses nästan som ett mode att se smutsig ut. I relation till Smålands Nations uttryckliga vänsterpolitiska ställningstagande kan detta tyda på att medlemmarna på Smålands Nation återanvänder kläder för att ställa sig utanför konsumtionssamhället och inte bidra till den miljöpåverkan som modeindustrin orsakar. Detta ställningstagande visar sig även tydligt i Marias intervju då hon menar att hon aldrig skulle ta på sig päls, dels för att det inte är något som hon identifierar sig med och på grund av hur pälsar framställs. Som det framgått är det viktigt för medlemmarna på Smålands Nation att uttrycka sina värderingar

⁹⁴ Bourdieu & Passeron, 1990, s. 10-11.

⁹⁵ Adidasvänstern är en extrem-vänsterinriktad rörelse som enligt deras Twitter "kastar sten på snuten och kämpar mot kapitalism, sexism och facism" och gör detta iklädda enbart Adidaskläder. Denna rörelse var inget som Maria uttryckligen syftade på utan använde snarare begreppet som ett förklarande ord för det Adidas-mode som blivit populärt på nationen.

⁹⁶ Holmberg, 2008, s. 209-210.

genom sina kläder, vilket frånvaron av märkeskläder visar på. Dyra märkeskläder har inte något erkännande på Smålands och kommer därför inte ha någon betydelse om det används i den kontexten, istället är det som erkänns på Smålands Nation de stilar som på ett eller annat sätt uttrycker en alternativ stil och de värderingar som vänsterpolitiken står för.

Med detta sagt blir användandet av kläder betydligt olika på Malmö Nation och Smålands Nation. På Malmö Nation har det symboliska värdet av ett visst märke en betydande roll och är det som är erkänt inom fältet, medan på Smålands Nation är det istället plagget som är det centrala. Det är det mer praktiska värdet av plagget som är centralt för medlemmarna på Smålands Nation då de värnar om att det ska vara framställt på ett miljövänligt sätt eller att det är köpt second hand. För Smålands Nation är det bruksvärdet på kläderna som är det viktiga och inte varumärket.

Av samma anledning kan det tyckas något kontroversiellt att Adidas-kläder har blivit en framträdande stil på Smålands Nation när Adidas är ett massproducerande företag som därför går emot de värderingar som nationen står för. Eftersom kläderna fungerar som ett viktigt kommunikationsmedel för att uttrycka sina politiska värderingar blir användandet av Adidas en motsägelse, då Adidas är ett varumärke som massproducerar produkter runt om i världen. Möjligtvis kan användandet av Adidas-kläder ha ett mer symboliskt värde då vissa av de som använder dem vill förknippas med det som vi tidigare nämnt som Adidasvänstern. Då de, precis som många på Smålands Nation, kämpar mot sexism och fascism.⁹⁷

6.2.3 Sydkånska Nation

Fabian studerar sociologi och är förman på Sydkånska Nation. Fabian beskriver sig själv som mycket modemedveten och köper främst secondhand tillsammans med något dyrare märken som han sedan använder tillsammans. Fabian bär ofta en mönstrad skjorta och föredrar att sticka ut med sin klädstil.⁹⁸ Paulina studerar för tillfället en kurs i socialpsykologi och är aktiv i Sydkånska Nation. Paulina klär sig gärna efter 70-talsstilen med stora mönstrade koftor tillsammans med svarta jeans, ringar och sneakers.⁹⁹

⁹⁷ Adidasvänstern. (2016). Twitter. Hämtad från: <https://twitter.com/adidasligan> (2016-05-12).

⁹⁸ För tydligare bild av Fabians klädstil, se bild 4 under bildförteckning.

⁹⁹ För tydligare bild av Paulinas klädstil, se bild 5 under bildförteckning.

Fabian beskriver Sydsåkanska Nations stilar som blandade. Han berättar att vissa har en bohemisk stil med vida byxor och löst sittande plagg. Andra klär sig i kostym, något som Fabian poängterar inte är den traditionella kostym han kan se på Malmö Nation, utan en mer avslappnad kostym. Den mest framträdande stilen tycker han är en så kallad humanahipsterstil.¹⁰⁰ Humanahipstern innebär att den större delen av kläderna kommer från second hand butiken Humana som Fabian menar att de bär tillsammans med märkeskläder.¹⁰¹ De vanligaste plaggen enligt intervjupersonerna är svart polotröja, svarta jeans och mönstrad skjorta, något som överensstämmer med vad vi observerat på Sydsåkanska Nation. Paulina hävdar att den mest framhävande stilen är indie-poppare, vilket är en alternativ klädstil med ursprung i indie-musikgenren. Den bakomliggande förklaringen till varför det är ovanstående stilar som utvecklats på Sydsåkanska Nation menar de båda beror på deras musikprofil:

Jag är en individ och jag lyssnar på min musik och jag visar vem jag är. Jag tror det dras väldigt många såna människor. Just på grund av den profilen tror jag.

Fabian, Sydsåkanska Nation

Fabian menar att musik är personligt och står många nära hjärtat. Detta leder till att många som klär sig efter sin musiksmak dras till Sydsåkanska Nation för nationen har en bred musikprofil med flera koncept. Bourdieu hävdade att musik är ett av många teman vari individens habitus och kapital kommer till uttryck. Individens favoritmusik är korrelerat till nivå av utbildning och klasstillhörighet, där Bourdieu menar att ju högre utbildning och klass, desto mer distinkt musiksmak.¹⁰² Bourdieus resonemang blir i relation till vår studie svårt att applicera då Bourdieus studie utgick ifrån en helt annan musikcirkulation och samhälle än det som vi analyserar. Både samhället och musiken ser annorlunda ut idag där musiken blivit allt bredare med allt fler genrer. Däremot formas individens musikval av ens habitus och sedan söker man sig till människor med likartad musiksmak. I Paulinas fall har hennes musikintresse färgats av att hon vuxit upp med en musikintresserad pappa som gjort att hon dragits till Sydsåkanska Nation.

Fabian berättar även hur medlemmar på deras nation vill sticka ut från mängden och känna sig coola trots att de aldrig skulle erkänna det. De klär sig efter hipsterstilen men

¹⁰⁰ Hipster är ett svårdefinierat begrepp som syftar på den klädstil en grupp människor bär, ofta innehållande runda glasögon, skägg, sotarmössa och tatueringar.

¹⁰¹ För tydligare bild av Sydsåkanska Nations klädstil, se bild 6 under bildförteckning.

¹⁰² Bourdieu, 2010, s 6.

har svårt att erkänna att de klär sig efter denna stil. Fabian menar att han följer Sydsåkanska Nations rådande klädstil men att han sticker ut genom oväntade kombinationer av kläder. Specifikt nämns den mönstrade skjortan som tidigare varit hans favoritplagg men som nu blivit populärt bland alla på nationen. Chan, Berger och Van Boven menar i sin forskning att individen i de flesta fall både kan sticka ut och passa in i gruppen och att man ofta tillgodoser dessa behov omedvetet.¹⁰³ Eftersom allt fler på nationen börjat använda samma plagg som Fabian så länge sett som sitt favoritplagg börjar han omedvetet få en annan syn på plagget då han inte längre anser att han med hjälp av det kan sticka ut. Genom att sluta använda skjortan kan Fabian fortsätta att sticka ut, så länge han gör detta genom att byta till ett plagg som är erkänt som eftersträvansvärt på Sydsåkanska Nation.

I kontrast till Chan, Berger och Van Boven menar Bourdieu att viljan att sticka ut och separera sig från den tillhörande gruppen beror på förändringar i individens smak. Smak är något varje människa åstadkommer för att differentiera sig, värdera andras klädsel och markera skillnader, vilket sker genom en lång process.¹⁰⁴ Processen sker genom växelverkan av kapitaltillgångar där högt kapital innebär att man också innehar makten att distansera och positionera sig inom sin sociala grupp. Bourdieu menar att när gruppmedlemmar med lägre kapital klär sig likadant som någon med högre kapital tenderar de med högre kapital att byta de markörer som tidigare markerade deras status.¹⁰⁵ Fabian har varit aktiv tjänsteman flera terminer och blir till hösten en del av nationens styrelse. Han har under sina år på Sydsåkanska Nation införskaffat ett högt socialt kapital på nationen, han både bor där och menar att hans närmsta vänner är aktiva inom nationen. När den mönstrade skjortan syns allt oftare på Sydsåkanska Nation vill Fabian inte längre bära den, trots att han var en av de första att använda skjortan. Fabians sociala kapital och vilja att separera sig från gruppen har förändrat hans smak, vilket har gjort att han inte längre ser den mönstrade skjortan som sitt favoritplagg utan väljer hellre något annat när han är på Sydsåkanska Nation.

Till skillnad från Malmö Nation där vissa varumärken är framträdande och viktiga, är det på Sydsåkanska Nation inte lika viktigt vilka märken man bär. Fabian nämner att det är

¹⁰³ Chan et al, 2016, s. 561-564.

¹⁰⁴ Bourdieu, 2010, s. 468.

¹⁰⁵ Holmberg, 2008, s. 210.

många som blandar märkeskläder med second hand men det viktiga för dem är att de ska se alternativa ut. Fabian bar själv mycket märkeskläder under hans uppväxt, såsom Lacoste och Ralph Lauren, men denna konsumtion är något som under åren i Lund har avtagit. Bourdieus begrepp Don Quito-effekten innebär att individen bär med sig sitt ursprungliga habitus även när man förflyttar sig till nya sociala grupperingar och fält.¹⁰⁶ Det kan då innebära att det uppstår ett glapp mellan det nuvarande sociala rummet och ens tidigare sociala rum, varpå individen försöker anpassa sig efter det nuvarande sociala rummet och individens habitus kommer därför färgas av det nya fältet.¹⁰⁷ Fabian bar tidigare mycket märkeskläder, då han vuxit upp i en social miljö där märkeskläder var eftersträvansvärt och har utifrån detta skapat sina smakpreferenser. När han istället flyttade till Lund och började engagera sig på Sydsåkanska Nation började hans habitus och smak förändras utifrån den nya sociala grupperingen han befann sig i. Successivt köpte han mindre märkeskläder och mer second hand. Med andra ord kan Fabians förändrade klädstil ses som att det uppstod ett glapp mellan hans tidigare sociala rum och det han är en del av på nationen, vilket gjorde att han utifrån den nya situationen fick nya smakpreferenser som förändrade hans smak och habitus.

Precis som Fabian, nämner inte Paulina några specifika märkeskläder på nationen, varken på andra eller på sig själv. Däremot förklarar hon vilket märke hon inte skulle bära:

Jag gillar att klä upp mig men jag har inte så mycket skjortor och sånt. Inte så mycket Ralph Lauren skjortor och sånt. Jag äger typ inget sånt. Jag känner väl inte riktigt att det är så mycket mig.

Paulina, Sydsåkanska Nation

I likhet med hur märkeskläder på Malmö Nation kommunicerar differentiering mot andra grupper och tillhörighet till sin egen grupp, kan även avsaknaden av märkeskläder på Sydsåkanska Nation ses som en typ av kommunikation. Jacobson menar att när vissa plagg används av vissa grupper exponeras också vissa värderingar.¹⁰⁸ För att ett varumärke ska ha någon betydelse inom en social grupp måste varumärket erkännas som något eftersträvansvärt inom den gruppen. Därför kan ett varumärke vara av betydelse i en kontext men inte ha samma innebörd i en annan. Kontexten där märkeskläder bärs är av vikt

¹⁰⁶ Bourdieu, P. & Wacquant, L. (1992). *An Invitation to Reflexive Sociology*. Cambridge: Polity Press. s. 130.

¹⁰⁷ Bourdieu & Wacquant, (1992), s. 130.

¹⁰⁸ Jacobson, 1994, s. 29-30.

för att det ska skapa igenkännande bland gruppens medlemmar.¹⁰⁹ Anledningen till att Paulina inte vill klä sig i vissa varumärken beror på att det inom Sydsåkanska Nation inte har någon betydelse då det inte erkänts som något eftersträvansvärt. Istället är det viktigt på Sydsåkanska Nation att blanda märkeskläder med second hand och det är denna kombination som ger erkännande och inte några specifika varumärken. Detta hör ihop med hur Fabian berättar att Sydsåkanska Nation i jämförelse med Smålands Nation ser sig själva som mer stilmedvetna medan medlemmarna på Smålands köper second hand med syftet att avlägsna sig från konsumtionshetsen.

Jag tänker mig att Smålands ändå är ganska likt SSK fast ändå inte. Jag skulle säga att Sydsåkanska Nation är lite mer stilmedvetna medan Smålands köper secondhand för att köpa secondhand. Inte för att de är snygga kläder. [...] Jag skulle säga att vi är klåparna och de [Smålands Nation] är dem som står för det på riktigt, om jag ska vara helt ärlig så, mm.

Fabian, Sydsåkanska Nation

Medlemmarna på Sydsåkanska Nation köper second hand för att det passar in i deras alternativa stil medan medlemmarna på Smålands gör det för att den politiska aktiviteten ska lysa igenom, menar han. Vad som framgått av Bourdieus resonemang kring varumärkets skiftande roll i olika kontexter visar det sig att användandet av samma typ av kläder på olika nationer har olika innebörd beroende på kontext. Både Smålands Nation och Syd-skåkanska Nation värdesätter att konsumera second hand men anledningarna skiljer sig. På Sydsåkanska används second hand för att det upprätthåller hipsterstilen som de flesta använder för att verka coola och annorlunda, medan på Smålands Nation är detta istället viktigt då det inom deras kontext är essentiellt att värna om miljö och andra politiska åsikter som second hand kan bidra till att upprätthålla.

Den rådande stilen bland medlemmarna på respektive nation menar informanterna beror på antingen liknande bakgrund, musikintresse eller politiska åsikter. När man väljer att gå med i en viss nation blir man på så vis också en del av medlemmarnas delade livsvärld och som det har visat sig så väljer informanterna en livsvärld med liknande habitus, livsstil och smak som deras egen. I informanternas utsagor upptäcktes flera mönster i hur deras habitus har utvecklats genom de olika kapitalen. Att de vuxit upp i samma slags områden, utvecklat samma musiksmak och värderingar är alla delar av deras habitus, vilka har lett till utvecklandet av deras val av klädstil och nation. Slutsatsen är således att trots att det råder flera stilar på nationerna grundar informanterna sina val på liknande sätt. Uti-

¹⁰⁹ Holmberg, 2008, s. 209-210.

från sitt eget habitus dras informanterna till människor med samma livsstil, därmed dras människor med lika habitus och klädstilar till samma nationer.

6.3 Informanternas självpresentation genom klädstilen

När individen gör ett framträdande så presenterar hen sig i relation till den sociala omgivningen och den situation som hen befinner sig i.¹¹⁰ På detta sätt görs ett framträdande utifrån den grupp av observatörer eller den specifika publik som i situationen är närvarande.¹¹¹ Detta innebär även att en person kommer försöka styra sitt handlande så att det intryck som överförs är det intryck som personen vill att de andra ska få. Man försöker styra sitt handlande för att ge omgivningen det intryck av personen som ligger i personens intresse att överföra.¹¹² Den presentation som man gör av sig själv kommer därför påverkas av vilka kläder man har på sig. Vilka kläder individen har på sig är ofta det som omgivningen grundar sina första uppfattningar om vederbörande på och klädstilen kommer således vara en del i hur omgivningen kommer uppfatta personen.¹¹³

Trots att informanterna inte uttryckligen berättar om något specifikt beteende som de försöker följa när de befinner sig på nationerna försöker de flesta klä sig utifrån den sociala omgivning som de på nationen är en del av. På ett eller annat sätt försöker de framhäva en bild som passar in på och som går i enighet med nationen. Både Adrian och Louise menar att de klär sig på ett liknande sätt som alla andra på Malmö Nation. Samtidigt menar Adrian att han ibland kan vara något ”utmanande” vad gäller klädseln på nationen då han kan ta på sig en svart t-shirt och får då kommentarer om att det är ovanligt att se honom i det plagget. Även om detta förekommer så anser inte Adrian att han har en särskilt utstickande stil utan har precis som alla andra män på nationen skjorta, jeans och uppklädda skor:

Annars är min vardagsklädstil antingen, det är skjorta med nerknäppt och sen jeans eller blåa chinos med kostymskor. [...] Det är många som klär sig som jag och då tycker jag att det också är bra.

Adrian, Malmö Nation

¹¹⁰ Goffman, 2009, s. 28.

¹¹¹ Goffman, 2009, s. 28.

¹¹² Goffman, 2009, s. 13.

¹¹³ Jacobson, 1994, s. 30.

Samtidigt som informanterna anser att de klär sig efter den rådande stilen som finns på respektive nation så menar de att deras klädval snarare beror på att det är den stil som de själva identifierar sig med och känner sig mest bekväm i:

Men det är också identitet, hur man vill bli sedd. Jag vill att folk ska uppfatta mig som mer vänster, och därför klär jag mig oftast så.

Maria, Smålands Nation

Liknande uppfattning framgick i de andras intervjuer, stilen som de klädde sig efter var något som de alltid förhåller sig till när de klär på sig på morgonen. Snarare handlar det för intervjupersonerna om att uppvisa sin identitet genom sitt val av kläder än att denna ska passa in på nationen de tillhör. När informanterna klär sig på morgonen är detta således inte för att de ska passa in på nationen de tillhör, istället är detta något sekundärt där informanternas klädstilar omedvetet passar in bland den rådande klädstilen på nationen. Informanterna klär sig utifrån hur de vill bli uppfattade av omgivningen men inte specifikt på nationen. Detta visar sig tydligt i intervjun med Maria som uttrycker att det för henne är viktigt att hon får uttrycka sin identitet och att den kommer i uttryck var hon än befinner sig. Detta går även att koppla till det habitus som informanterna utvecklat genom sin uppväxt, vilket har skapat olika preferenser för den smak som informanterna har och identifierar sig med. Detta gör således att informanterna motiverar sitt klädval med att det är den stil som de identifierar sig med och föredrar snarare än att de försöker göra ett framträdande utifrån den sociala omgivningen som de befinner sig i.

En av intervjupersonerna hade en annan inställning till sitt val av kläder i relation till nationen. Som framgick i föregående del av analysen vill Ivan sticka ut när han är på Smålands Nation då han menar att han tröttnat på att många medlemmar ska visa sig som så annorlunda som möjligt. Ivan vill stå emot denna mentalitet och kan av den anledningen medvetet välja kläder som sätter sig emot den rådande stilen på nationen. För Ivan är det således viktigt att göra ett framträdande som kan provocera snarare än att passa in i klädstilen på nationen. Vad som kan tyckas något kontroversiellt i sammanhanget är att Ivan, precis som resten av nationen, klär sig för att provocera och försöker visa sig annorlunda på nationen, något som Ivan så uttryckligt sätter sig emot. Med andra ord betar sig Ivan på liknande sätt som de andra på Smålands Nation då även han försöker att vara så annorlunda som möjligt. Skillnaden ligger i att medlemmarna på Smålands Nation tar den alternativa stilen till sin spets och överdriver denna bara för att visa sig annorlunda

från alla andra, medan Ivan vill sätta sig emot denna mentalitet och vill därför klä sig så annorlunda från nationens klädstil som möjligt.

Det visade sig att informanterna la större vikt vid att ändra sin klädstil om de skulle gå på nationens nattklubb. Även om deras vanliga klädstil låg som en grund för valet av kläder ville de klä upp sin vardagsklädsel om de skulle gå ut på nationens nattklubb. Med andra ord blev informanterna mer motiverade att göra ett framträdande utifrån den kontext och situation som de vid en utgång på sin nation befinner sig i. I denna situation handlade det således om att göra ett framträdande utifrån situationen samtidigt som deras identitet genom kläderna skulle lysa igenom. Paulina menar att detta berodde på vad det var för typ av evenemang hon skulle gå på. Om hon skulle på en uppklädd middag så skulle hon klä sig efter den klädkod som evenemanget utlyste, vilket ofta innebar en relativt uppklädd stil med klackskor och klänning. Skulle hon istället på nationens nattklubb klädde hon inte upp sig lika mycket, då handlade det snarare om att piffa upp sin vardagsklädsel. Vad som framgår i Paulinas fall är att i vissa situationer på nationen så behöver hon anpassa sitt framträdande. Med andra ord gör hon, på en uppklädd middag, ett framträdande utifrån den specifika situationen och klär därför upp sin klädstil för att det är den klädkod som för kvällen gäller. När det istället handlar om att gå på nationens nattklubb är det ännu en gång viktigt att klä sig utifrån sin egen klädstil och identitet och framhäva denna ytterligare.

Eftersom man gör ett framträdande beroende på situation visar man olika sidor av sig själv i olika situationer. Goffman menar att detta innebär att det finns lika många sociala jag som det finns avgränsade grupper av individer.¹¹⁴ Individen kommer således framhäva olika sidor av sig själv för var och en av dessa grupper. Ett tydligt exempel på detta är att en ungdom troligtvis inte kommer visa samma väluppfostrade beteende inför sina kompisar som ungdomen gör inför sina föräldrar.¹¹⁵ Samtidigt som informanterna menar att de inte i någon större utsträckning skulle ändra på sin klädstil när de är på nationen respektive universitetet så menar flera av informanterna att de hade ändrat på sin stil om de istället skulle gå till en annan nation. På denna fråga svarade Ivan:

¹¹⁴ Goffman, 2009, s. 49.

¹¹⁵ Goffman, 2009, s. 49.

Det är mer på Malmös då eller kanske Göteborgs, jag har ändå varit ute ganska mycket på Malmös, det är inte den som jag varit mest på men den ligger ganska högt ändå, speciellt förra året. Och då kanske det var lite mer att jag försökte vara lite finare. Skjortor, lite mer uppklätt, men det är inte så att jag byter helt, jag skulle inte komma i kostym på Malmös.

Ivan, Smålands Nation

I likhet med Goffmans teori om att man gör olika framträdanden för olika personer förhåller sig informanterna till olika klädstilar beroende på vilken nation de ska gå till. Informanterna menar att de skulle anpassa sig efter den situation som de på en annan nation hade befunnit sig i och därefter förändrat sin klädstil för att passa in i den givna situationen. Det som i detta fall är viktigt för informanterna är att de skulle ändra sin klädstil för att passa in i den rådande klädstilen som finns på den nation som de ska gå till. Informanterna berättar att om de skulle gå till Malmö Nation skulle de klä upp sig mer än vad de gör i vanliga fall, på Sydsåkanska Nation skulle de klä sig mer i hip-hop kläder och om informanterna skulle gå till Smålands Nation skulle de istället klä sig mer lågmält. Under intervjuerna visade det sig däremot att en av informanterna från Smålands Nation inte ville byta klädstil bara för att hon skulle gå till en annan nation, istället var det för henne tvärt om, att hon ville utmärka sin egen identitet och inte ändra på sitt framträdande:

Njae, eller jo kanske sticka ut ännu mer. Nej jag tror inte att jag skulle anpassa mig efter modet som finns där. Då är det nog viktigare att sticka ut. Jag tror jag hade tänkt så.

Maria, Smålands Nation

Precis som Goffman påstår, att man försöker göra ett framträdande för att ge ett visst intryck av sig själv så försöker Maria styra sin omgivning att få ett visst intryck av henne och hennes värderingar. Istället för att det ska passa ihop med den situation som hon befinner sig i gör hon detta för att upprätthålla sin identitet inför andra. Det ligger i Marias intresse att ge ett intryck till omgivningen som snarare får henne att sticka ut ytterligare från omgivningen än att anpassa sig efter den. Det intryck som Maria vill förmedla till omgivningen genom sina kläder är det som hon i ett tidigare citat uttryckt. Maria vill bli uppfattad som politiskt vänsterinriktad och av denna anledning vill hon inte ändra sin klädstil om hon skulle gå till en annan nation. Eftersom det är viktigt för Maria att uttrycka sina värderingar och sin identitet genom sina kläder skulle hon inte ändra på dessa för att passa in i den specifika omgivningen.

Barnard lyfter hur kläder kan komma att kommunicera ett samhälles föreställningar, värderingar, idéer och erfarenheter och på samma sätt kan människor medvetet (och omedvetet) kommunicera den sociala gruppens värderingar och föreställningar som gruppen står för.¹¹⁶ Satt i relation till Marias val av att vilja framstå som politiskt vänsterinriktad försöker Maria kommunicera de värderingar som hon själv står för och de värderingar som finns på Smålands Nation. Dessa värderingar är för henne viktigare att förmedla än att göra ett framträdande i enighet med den situation som hon på en annan nation skulle befinna sig i.

Båda intervjupersonerna från Smålands Nation vill med hjälp av sina kläder sticka ut från mängden, även om detta är på olika sätt och i olika situationer. När Ivan och Maria väljer sina kläder, gör de detta för att visa vad de står för och för att ge uttryck för sina åsikter. Med hjälp av kläderna försöker Ivan och Maria utmana de rådande normerna på så sätt att de inte gör ett framträdande utifrån situationen utan snarare utifrån hur de vill få sina åsikter och identitet att framstå. Som diskuterats i föregående analysdel har Ivan och Maria liknande habitus och har av denna anledning dragits till samma nation när de började studera vid Lunds universitet. Med detta sagt kan Ivan och Marias syn på vad de med sina kläder vill förmedla till omvärlden vara färgat av det habitus som de tagit med sig från tiden innan Lund. Vad vi här syftar på är att Ivan och Maria har ett habitus som har gett dem en viss uppfattning om saker och ting som de med hjälp av kläderna kan ge uttryck för, vilket har gjort det viktigt för dem att vid ett framträdande framhäva sina åsikter med hjälp av kläderna.

Som redan nämnt visade det sig att majoriteten av informanterna skulle förändra sin klädstil om de skulle gå till en annan nation än den de är aktiva på. Anledningen till att informanterna skulle ändra klädseln beror på att de annars skulle känna sig obekväma. Istället vill informanterna passa in genom att förstärka sitt habitus, alternativt förstärka sitt utanförskap till det nya sociala rummet de befinner sig i. Exempelvis uttrycker Fabian att han inte hade känt sig hemma om han hade burit sina vanliga kläder på en annan nation, då han menar att hans kläder hör hemma på Sydsvenska Nation. Även Maria som inte skulle ändra sin klädstil vid befinnandet på en annan nation, menar att det trots allt fanns vissa saker som hon inte skulle känna sig bekväm i att visa:

¹¹⁶ Barnard, 2002, s. 39.

Nu till exempel rakar jag mig inte under armarna och jag kanske inte vill sträcka upp, jag kanske inte hade haft linne om jag hade gått på typ Göteborgs Nation, för jag hade känt mig såhär, det hade inte varit så jättevanligt.

Maria, Smålands Nation

Vad som här visar sig tydligt är att informanterna, trots att de bär den klädstil som de identifierar sig med, inte alltid känner sig hemma i sina kläder. Det är framför allt när de befinner sig på sina egna nationer som de kan leva ut sina klädstilar till fullo utan att känna sig obekväma. Goffmans resonemang kring att individen vid ett framträdande måste upprätthålla en viss uppsättning normer blir i detta sammanhang tydligt.¹¹⁷

Goffman menar att när man befinner oss i en viss situation så finns det en viss uppsättning regler eller normer man måste följa.¹¹⁸ Det finns en del mer vedertagna normer såsom att inte ofreda andra eller att respektera religiösa platser, men det finns även andra normer som är mer beroende på situationen. Exempelvis finns det en viss uppsättning normer att följa på arbetsplatsen, som att receptionisten måste vara pigg och vaken, inte får tugga tuggummi och konstant måste le.¹¹⁹ När informanterna befinner sig på en annan nation i sin egen klädstil kommer de känna sig obekväma då de bryter mot den klädkod och normativa beteende som på den nationen är rådande.

Även om Maria menar att hon gärna överdriver sin stil för att tydligt markera sina värderingar och identitet så hade hon trots allt inte känt sig bekväm med att visa sitt hår under armarna då detta hade brutit mot nationens normer. Det är istället något som hon uttrycker att hon inte har några problem med att göra på Smålands Nation, där kvinnlig behåring under armarna är vanligt förekommande och snarare tillhör normen. På samma sätt känner sig Fabian obekväma eftersom hans stil så tydligt hör hemma på Sydsvenska Nation och hade brutit mot den klädnorm som finns på de andra nationerna. Detta grundar sig i att nationernas klädkoder är så pass skilda från varandra. Exempelvis menar både Louise och Adrian att klädstilen på Göteborgs Nation är nära förknippad med Malmös stil och de hade därför inte känt sig obekväma av att befinna sig på den nationen i sin egen klädstil, men hade de gått till Sydsvenska eller Smålands hade de känt sig mer obekväma.

¹¹⁷ Goffman, 2009, s. 98-99.

¹¹⁸ Goffman, 2009, s. 98-99.

¹¹⁹ Goffman, 2009, s. 98-99.

Vad som visade sig framträdande under intervjuerna var att det för alla fanns någon typ av stil som de absolut inte skulle kunna tänka sig att gå klädda i:

Det finns många stilar. Amerikansk stil, det vill säga icke passformsstil, det hade jag aldrig klarat av. Det vill säga att man har raka jeans, det är t-shirtar som sticker ut lite väl. Det följer inte kroppen och sen ska det vara en funktionell North Face jacka, och kanske till och med att man kanske har funktionella skor. Löpardojor i någon variant. Det skulle jag aldrig kunna klara av, då skulle jag lida. Faktiskt.

Adrian, Malmö Nation

I de allra flesta fall menar informanterna att stilen kan vara snygg på andra men att de själva aldrig skulle kunna tänka sig att ha det på sig. De menar att det beror på att de antingen inte passar i den stilen eller att de inte identifierar sig med den. Eftersom informanterna har en klädstil som de så tydligt förknippar med sin egen identitet blir det för dem svårt att ta på sig kläder som inte stämmer överens med den identitet som de till omgivningen vill förmedla. Det skulle innebära att informanterna hade behövt gå in i en roll som de inte kan identifiera sig med och därför inte veta hur de skulle spela och agera inför omgivningen.

På samma sätt kan informanternas motstånd mot att ta på sig en annan klädstil relateras till det sociala skinn som Pomerantz menar fungerar som en väg mellan jaget och den sociala världen.¹²⁰ De klädstilar som informanterna menar att de absolut inte kan tänka sig att klä sig efter är i deras livsvärld inte relaterad till den sociala värld som de handlar och resonerar utifrån. Hade informanterna burit en stil som de inte identifierar sig med hade de upplevt att de inte passar in i det sociala skinnet. Bourdieus smakbegrepp blir även i detta fall relevant att diskutera i relation till att informanterna vägrar vissa klädstilar. Eftersom informanterna har utvecklat olika smakpreferenser har de olika uppfattning om vad de uppfattar som snyggt och inte snyggt och kommer av den anledningen föredra vissa klädstilar före andra. Detta gör att informanterna har svårt för att klä sig i en klädstil som inte faller dem i smaken, vilket gör att exempelvis Adrian menar att han inte hade klarat av att klä sig i en amerikansk stil.

Vad som visat sig av hur informanterna resonerar kring sina val av kläder i relation till nationerna är att deras klädstilar i första hand handlar om att visa sin identitet och skapa en bild av vem de vill framstå som. Med andra ord var det inte lika viktigt för informan-

¹²⁰ Pomerantz, 2008, s. 16-18.

terna att göra ett framträdande i relation till situationen utan istället handlade det om att klä sig på ett sätt som gick i enighet med informanternas identitet och som de känner sig bekväma i. Detta visar på att informanterna främst väljer sina kläder utifrån sina smakpreferenser och att kläderna därför inte skiljer sig om de befinner sig på sin nation eller på universitetet. Deras klädstil är densamma i alla vardagliga situationer. Valet av informanternas kläder förändrades något om de istället skulle gå till en annan nation då den egna stilen är så pass förankrad i en nations tillhörighet och i sin egen identitet att de på en annan nation hade känt sig obekväma om de inte gjort ett framträdande utifrån den givna situationen. För informanterna på Smålands Nation var det istället viktigt att uttrycka sina åsikter med hjälp av sina kläder och på ett eller annat sätt provocera människorna runt omkring och istället för att anpassa klädseln utifrån den rådande normen ville de utmana denna och tydligt markera sin identitet och tillhörighet.

När informanterna väljer kläder gör de detta främst utifrån den smakpreferens som de genom sitt habitus skapat. Men hur de väljer att framhäva sig själva med hjälp av kläderna förändras något beroende på situation. Oftast är klädstilen något som går utanför begränsningarna i Goffmans dramaturgi där klädstilar kan användas i fler situationer utan att de nödvändigtvis måste upplevas som opassande.

6.4 Nationstillhörighet och klädstil

Utifrån informanternas utsagor är det tydligt att de har etablerat ett starkt band och känner samhörighet till respektive nation. Informanterna menar att det inte endast är deras egen samhörighet till nationen som är stark utan att de även inom gruppen har en god sammanhållning. Under observationerna upplevde vi samma känsla: många av medlemmarna känner starkt för nationen de valt att engagera sig i och att det finns en grupp-tillhörighet inom nationen. Louise beskriver att sitt engagemang och sin hängivenhet förblir stark trots att Malmö Nation varit i blåsväder flertalet gånger, vilket hon står upp för bland andra icke-medlemmar. På Smålands Nation resonerar informanterna att de överlag har en bra sammanhållning. Dock menar de att de har många grupperingar som skapats på grund av skilda politiska tillhörigheter inom vänster-spektrumet. Det kan därför bli bråk när meningsskillnader uppstår. Maria menar emellertid att de har samma socialistiska mål, bara olika metoder för att uppnå målet. Ivan berättar att de lägger undan eventuella åsiktsskillnader för nationens bästa och Maria anser att diskussionerna och bråken i slutändan stärker deras sammanhållning. Bourdieu menar att människor engagerade i ett

visst fält konstant kämpar för fältets gemensamma intressen. Varje fält har specifika egenskaper där alla inblandade i fältet har intresse för och strävar efter samma sak.¹²¹ Gemenskap och samhörighet tycks vara två av dessa intressen som nationerna gärna vill bevara vilket stärks genom informanternas utsagor.

Samhörigheten som medlemmarna känner för varandra menar informanterna kommer till uttryck i hur de inspireras av varandra klädmässigt och hur det råder en relativt homogen stil: de klär sig i liknande stilar och hämtar inspiration från varandra. Informanterna resonerar över den homogena stilen och menar att flertalet specifika plagg är återkommande. Informanterna från Malmö Nation anser båda att skjorta är det mest förekommande plagget bland männen på nationen. Adrian tror att pälsjackor är det populäraste plagget på kvinnorna medan Louise tror de utsvängda jeansen är det mest framträdande. Under vår observation kunde vi bekräfta att den större delen av männen bar skjortor samt att pälsjackor och utsvängda jeans var frekvent använda attribut bland de kvinnliga nationsmedlemmarna.

Ser jag någonting på någon som jag tycker var riktigt snyggt så går jag alltid hem och ser om jag kan få till den outfiten själv eller om det är något som jag kan plocka ut något av det och kombinera med något av mitt eget. Så det tycker jag absolut att jag gör. Och i och med att jag umgås med så många på nationen så är det klart att jag influeras och inspireras av dem också.

Louise, Malmö Nation

På Smålands Nation tyckte informanterna att Adidaskläder, dr. Martens och randiga tröjor var de vanligaste plaggen, vilket återigen stämde överens med observationen. Samma sak bekräftades på Sydsåkanska Nation där informanterna menar att den mönstrade skjortan och sneakers var de mest förekommande plaggen. De flesta av informanterna tror att deras homogena stil beror på att de inspireras av varandra. Exempelvis menar Paulina att många på Sydsåkanska Nation har gemensamma intressen som att åka till Malmö för att shoppa second hand tillsammans. Bourdieu hävdade att det är individens eget formade habitus som leder till forandet av smak,¹²² vilket i vår analys har visat sig genom att individer söker sig till andra individer med liknande livsstil där det finns en viss konformitet. Därför drar sig vissa individer till vissa nationer. För att smaken inom nationen ska forlöpä krävs det, precis som informanterna berättar, att man inspireras av varandra och reproducerar vidare smakmönstret. Detta går hand i hand med vad Lynch

¹²¹ Bourdieu, 1991, s. 131-132.

¹²² Bourdieu, 2010, s. 381-382.

och Strauss menar, att när en person blivit accepterad i en grupp så tillkommer det förväntningar som på ett eller annat sätt mynnar ut i en påverkan på personens beslut gällande klädsel.¹²³ Då de utsvängda jeansen faller inom medlemmarna på Malmö Nations smakram, är det en stil som tar fart där. En handfull kvinnor bär jeansen i ett tidigare stadi, eftersom de utvecklat en smak som uppskattar jeansstypen, varpå flera andra kvinnor på nationen godkänner stilen, inspireras och sprider den vidare. På motsatt sätt hade dr. Martens-kängor fått svårare spridning eftersom det inte är ett attribut som faller inom gruppens smak. Individerna skapar därmed en samhörighet till gruppen genom att inneha en liknande smak som sedan reproduceras genom att man influerar varandra och sprider stilen vidare.

Som tidigare nämnt bekräftar informanterna från Sydsåkanska Nation att de har en stark gemenskap på nationen och berättar dessutom att deras nation har en särskild öppenhet jämfört med andra nationer. Fabian menar att de saknar en hierarkisk struktur och att alla ska känna sig välkomna att engagera sig. Exempelvis nämner Paulina att de har rullande jobbarlag, vilket innebär att man lär känna nya människor vid varje jobbtillfälle och på så sätt skapar en bättre gruppstillhörighet. Senare under intervjun framkom det dock att denna öppenhet egentligen inte omfattar alla:

Vi hade en aktiv förman för några terminer sen som var väldigt stilmässigt annorlunda från oss, jag skulle säga att han behandlades annorlunda. Det kan ha varit hans personlighet också men jag tror det går lite hand i hand dem två. Han kom aldrig riktigt in i gemenskapen på samma sätt, vi vill vara väldigt öppna och vi är väldigt öppna men det är ändå till en viss gräns hur mycket vi tycker om en.

Fabian, Sydsåkanska Nation.

Fabians uttalande tyder på att deras öppenhet enbart gäller för de medlemmar som är önskvärda på nationen och som passar in inom deras ramar, deras fält. Bourdieu menar att människor engagerade i fält, som Sydsåkanska Nation, ständigt kämpar för deras gemensamma intressen. Fälten är alltid hierarkiskt ordnade efter de normer som råder. Vidare skrev Bourdieu att fältets nyinkomna måste betala en inträdesavgift som består av att bli erkänd inom fältet.¹²⁴ De aktiva medlemmarna som är med och bidrar till deras fortsatta reproduktion, att Sydsåkanska Nation förblir Sydsåkanska Nation, har undermedvetet förstått vilka förutsättningarna som skapar deras fält. Det som fältets deltagare käm-

¹²³ Lynch & Strauss, 2007.

¹²⁴ Bourdieu, 1991, s. 133-134.

par för och som är självklart för de aktiva inom Sydsåkanska Nation kallas för fältets doxa.¹²⁵ Förmannen som Fabian menar behandlades annorlunda var aktiv under en termin och bytte sedan nation. Anledningen till att han behandlades annorlunda berodde främst på hans klädstil och möjligen även hans personlighet. Förmannen hade en avvikande klädstil jämfört med de andra i hans sociala fält varpå Don Quito-effekten uppstod. I detta fall valde förmannen att inte anpassa sig och förändra sin klädstil efter sitt nya sociala rum, varefter glappet förblev densamma. Lynch och Strauss lyfter att den kollektiva identiteten och det kollektiva beteendet går hand i hand med klädseln.¹²⁶ Särbehandling gentemot förmannen tyder på hur viktig en gemensam klädstil kan vara för bibehållandet av en gemensam grupptillhörighet. Fabian förstärker denna slutsats genom att han berättar att de som nyligen valts in som tjänstemän vanligen förändrar sin stil under ett år och rättar sig efter gruppen.

Bourdieu menar att stil fungerar som differentiering gentemot andra grupper eftersom valet av kläder visar på gemenskap med sin egen grupp samt icke-gemenskap till andra.¹²⁷ Differentieringen blir därmed den mekanism som säkrar gruppidentitet och visar på status.¹²⁸ I likhet med Bourdieus teori tror informanterna att den enhetliga stilen hör ihop med att de som grupp vill differentiera sig gentemot andra grupper som helhet:

Vi försöker visa att vi är Smålands. Jag tror att om vi skulle gå på bal, nu har vi ju aldrig gjort det, men om vi hade, så hade vi nog gjort något som gör att vi sticker ut. Kanske Smålands pin.

Maria, Smålands Nation

Ivan instämmer i vad Maria tror och berättar att många individer från Smålands Nation är måna om att visa sig annorlunda för att tydligt visa vilken grupp de tillhör. Paulina tycker Sydsåkanska Nation differentierar sig genom gympapåse och kepsar med deras logga på medan Louise påstår att det i synnerhet är politiska grupper som differentierar sig genom klädsel. Medlemmarna som väljer att klä sig inom nationens accepterade smakramar gör inte bara detta för att de har ett liknande habitus och inte vill riskera uteslutning eller icke-godkännande utan också för att de vill differentiera sig gentemot andra grupper då detta bidrar till en högre samhörighet för deras egen grupp.

¹²⁵ Bourdieu, 1991, s. 281.

¹²⁶ Lynch & Strauss, 2007.

¹²⁷ Bourdieu, 2010, s. 479.

¹²⁸ Robbins, D. (1991). *The work of Pierre Bourdieu: recognizing society*. Milton Keynes: Open University Press. s. 117.

Samtidigt som det går att utläsa hur nationerna som helhet försöker differentiera sig gentemot andra sociala grupper finns det ytterligare en grupptillhörighet, den innersta kretsen på nationerna. Denna inner-krets består av både förtroendevalda och de som sitter i styrelsen, så kallat quratelet. Samtliga informanter har för närvarande antingen en förtroendepost eller sitter i respektive nations quratelet. Fabian lyfter att funktionärer egentligen inte kan bli en del av deras förmannakårs¹²⁹ gemenskap eftersom det finns vissa villkor och att de som endast jobbar några tillfällen inte kommer in i deras mentalitet. Louise känner igen hur det finns olika gemenskaper inom nationen:

Det är en gemenskap med alla som bor på Malmö Nation till exempel, de man ser varenda dag. Jag har en egen liten gemenskap med min korridor. Sen finns det en extrem gemenskap mellan alla tjänstemän som träffas så himla ofta för att det alltid är något som händer. Tjänstemännen är engagerade och involverade i typ allt.

Louise, Malmö Nation.

Dessa olika gemenskaper fungerar som ett spänningsfält inom gruppen. Trots att alla medlemmar ingått i samma nation finns det fortfarande hierarkier och grupperingar inom gruppen som skapat olika gemenskaper. Som tidigare nämnt krävs det ett så kallat inträdesprov som går ut på att bli godkänd i den nya sociala grupperingen. I fallet med förmannen på Sydsåkanska Nation, har han till en början blivit erkänd på Sydsåkanska Nation vilket även ledde till att han så småningom fick en förtroendepost. Däremot uppnådde han inte samma nivå av godkännande inom förmannakåren och behandlades därför anorlunda, till och med uteslutande. Bourdieu kallar individerna inom ett fält för agenter och menar att alla agenter positionerar sig olika inom fältet beroende på deras kapital. De med mindre kapital inom gruppen är oftast nyinkomna eller de yngsta inom fältet.¹³⁰ Förmannen hade tillräckligt med kapital för att erkänna sig som en funktionär på Sydsåkanska Nation men när han senare sökte sig till den inre krets av gemenskap i form av förmannakåren blev han utesluten. Uteslutandet tyder på att det kulturella kapitalet värderas högt på Sydsåkanska Nation och att det är viktigt för deras gemenskap att de har en liknande klädstil, i synnerhet för den inre cirkeln.

Informanterna är eniga i att de själva identifierar sig med nationen och att medlemmarna sinsemellan har god sammanhållning som lett till en stark grupptillhörighet. För att bli insläppt i denna krets av sammanhållning krävs det emellertid att individen är medveten

¹²⁹ Förmannakår innebär den grupp människor som blivit förtroendevalda inom en nation.

¹³⁰ Bourdieu, 1991, s.133.

om doxan som gruppen gemensamt strävar efter. Upprätthållandet av liknande stil är också en del i vad som skapar sammanhållning inom grupper. Den rådande stil som visar sig beror på att många har snarlika habitus som de sedan influerar andra med, varpå stilen blir ytterligare utbredd på nationerna. Inte enbart skapar klädstil en gemenskap utan kan också fungera som ett sätt att differentiera sig gentemot andra grupper eller ett sätt att utesluta individer som inte tillmötesgår gruppens erkända habitus.

6.5 Värderingar och politisk tillhörighet på nationerna

Bourdieu diskuterade politiska åsikter och hur dessa kan skilja sig genom fördelningen av klasser. Trots att politiska övertygelser kan komma att ändras under livets gång menar Bourdieu att individens politiska utgångsläge inpräntas redan vid en tidig ålder utifrån familjens egna åsikter.¹³¹ Mer specifikt menar Bourdieu att det sammansatta kapitalet är det som ligger till grund för om människor röstar vänster eller höger. Villigheten att rösta högerinriktat ökar med ett högt innehav av kapital, där det ekonomiska kapitalet har den största inverkan på sammansättningen av det totala kapitalet. På motsatta premisser ökar villigheten att rösta vänsterinriktat om man har ett lågt kapital och en liten inverkan av det ekonomiska kapitalet.¹³²

Som diskuterat i de tidigare analysdelarna har det flertalet gånger visat sig att informanterna har ett liknande habitus som andra personer som dras till samma nation och att det av den anledningen skapat en liknande smak gällande klädstil. Vad som även visat sig genom både observationerna och intervjuerna är att nationernas värderingar på ett eller annat sätt stämmer överens med informanternas värderingar samt att de skiljer sig nationerna emellan.

6.5.1 Smålands Nation

Både Ivan och Maria uttrycker sig vara politiskt vänster, framför allt identifierar de sig som socialister och feminister. Skillnaden mellan informanterna är att Ivan engagerar sig i Ung Vänster medan Maria organiserar sig autonomt, vilket innebär att hon inte känner tillhörighet till ett visst parti utan driver socialistiska frågor på andra sätt.

¹³¹ Bourdieu, 2010, s. 440.

¹³² Bourdieu, 2010, s. 439.

Ivan är uppvuxen i Laholm i ett område med blandade etniciteter, kön och åldrar och menar att den gemensamma nämnaren är att de flesta är låginkomsttagare. Detta går i linje med Ivans föräldrars förhållandevis lågavlönade arbeten, med en pappa som arbetar som gymnasielärare och en mamma som arbetar som bibliotekarie. Maria växte upp i en liten by i Kramfors kommun i Norrland. När det kommer till Marias föräldrar förklarar hon situationen som invecklad och menar att hon i praktiken har tre föräldrar. Hon är uppväxt med sin mamma och de levde många år på socialbidrag. Mamman har efter det studerat och börjat arbeta på en bank. Hennes biologiska pappa är från Irland men vid Marias födsel hade mamman träffat en annan man som då blev hennes pappa. Marias biologiska pappa arbetar som bartender medan hennes svenska pappa till en början levde på bidrag men som idag arbetar på förskola. I relation till Bourdieus teori kring tillgången av kapital och dess inverkan på politisk åskådning blir Marias och Ivans vänsterpolitiska åsikter begripliga. De är båda uppväxta med föräldrar med ett lågt ekonomiskt kapital, där Marias föräldrar till och med behövt vända sig till staten för försörjningsstöd, av den anledningen kan detta ha färgat Marias och Ivans inställning och värderingar och därför gjort att de har utvecklat vänsterinriktade åsikter. De har inte levt med ett högt ekonomiskt kapital och därför inte haft samma tillgång till de andra kapitalen, vilket har lett till att de värdesätter en mer kooperativ styrelseform som ser till gruppens förmåga att föra samhället framåt.

Ivan och Marias värderingar är tätt sammanlänkade med Smålands Nations värderingar då de, precis som nationen, står för att vara feminister och socialister och engagerar sig kring detta. Vidare står nationen för vänsterpolitiska åsikter och fokuserar framför allt på socialism, feminism, antirasism och veganism och menar att de står för jämställdhet och värnar om miljön. Nationens verksamhet är organiserad kring deras politiska ställning och nationen har många vänsterpolitiska åsikter som de arbetar för. Även om nationen ska vara partipolitiskt obunden är deras värderingar tydligt anknutna till vad vänstern står för. Nationen ställer sig emot den kapitalistiska samhällsordningens yttringar.¹³³ Under observationen på Smålands onsdags-pub uppdagades många av deras politiska åsikter. Deras kulturella intresse visade sig tydlig då eventet var ett målerievent där det fanns tillgång till papper och målarfärg för alla gäster att använda. Inredningen vittnade om nationens åsikter med många feministiska och HBTQ symboler. På en av väggarna var

¹³³ Smålands. (2016b). *Plattformen*. Hämtad från: <http://www.smalands.org/index.php?page=plattform> (2016-05-14).

Che Guevara målad i svart färg, en ikon som är tydligt förknippad som en revolutionär och vänsterradikal hjälte.¹³⁴

Informanternas värderingar tas tydligt i uttryck i deras kläder, precis som vi tydligt vid ett besök på Smålands Nation även kunde se. Miljön vittnade om många viktiga politiska budskap som bekräftar den värdegrund som nationen står på. Barnard menar att människor inte enbart kommunicerar värderingar utan också förhoppningar och uppfattningar som den sociala gruppen står för.¹³⁵ Smålands Nations vänsterinriktade grund tas i uttryck både på nationen och i medlemmarnas klädsel. Ett tydligt exempel på detta är adidasvänster-klädseln som allt fler på nationen börjat klä sig efter vilket vittnar om denna viktiga del i Smålands Nations klädsel: att de med sina kläder vill uttrycka tydliga vänsterinriktade politiska budskap.

6.5.2 Malmö Nation

Varken Malmö Nation eller Sydsvenska Nation uttrycker sig för att ha en viss politisk åsikt. Däremot så menar flera av intervjupersonerna att den politiska tillhörigheten går att urskilja på vissa nationer trots att de inte uttrycker sig för att vara det. Ivan menar att Malmö Nation är en nation som det går att urskilja vad de flesta har för politisk ställning:

Jag tycker att det ofta kan vara svårt, man ser inte alltid vilken nation en person är med. Men ofta kan man se att det är Malmö Nation och så stämde det liksom. Sen sättet, det känns ändå som att det är väldigt mycket högerprofil på olika sätt, politiskt. De har inte alltid så genomtänkta genusaspekter och sen ganska mycket, kanske inte så mycket konservativ men liksom lite ”nyrik-prägel”.

Ivan, Smålands Nation

Trots att Malmö Nation är politiskt obunden så menar Ivan att medlemmarna visar någonting annat. Som det genomgående framgick i uppsatsen klär sig den större delen av Malmö Nations medlemmar i dyrare märkeskläder. I många olika sammanhang i intervjuerna har det framgick att många upplever att medlemmarna på Malmö Nation vill framstå som framgångsrika och visa att de har ett högt ekonomiskt kapital, vilket också kan uttryckas genom politiska åsikter.

¹³⁴ BBC. (2014). *Che Guevara 1928-1967*. Hämtad från: http://www.bbc.co.uk/history/historic_figures/guevara_che.shtml (2016-05-14).

¹³⁵ Barnard, 2002, s. 48.

Precis som Bourdieu menar så kan informanternas olika tillgångar till kapital visa på deras politiska ställningstagande. Både Louise och Adrian är som sagt uppväxta i två relativt välbärgade kommuner. Deras föräldrar arbetar inom den privata sektorn och har förhållandevis framgångsrika arbeten som bland annat marknadschef och egenföretagare. Utöver det så är Adrian inte enbart uppvuxen i Sigtuna utan är en berest person som mellan 5 och 12 års ålder bodde i Düsseldorf, Tyskland. När Adrian flyttade tillbaka till Sverige påbörjade han sina fortsatta studier vid internatskolan i Sigtuna.

Även om informanterna inte uttryckligen berättat om deras familjers ekonomiska situation så tyder deras uppväxt och föräldrars arbeten på att informanterna är uppväxta med ett stadigt ekonomiskt kapital. Detta kan ha inverkat på deras politiska åsikter då både Adrian och Louise har politiskt högerinriktade ståndpunkter. Medan Adrian grundar sitt val på att han upplever regeringen som "lite väl socialdemokratisk" menar Louise att hennes politiska åsikter handlar om att hon vill åt ett mer fritt samhälle där individen själv får rå över sina tillgångar:

Jag är moderat i det stora hela men om jag ska prata om riktningar så är jag liberal kapitalist skulle jag vilja säga. Jag tror på ett icke-statligt samhälle där man har friheten att få investera, producera och spendera sina egenförtjänade pengar och resurser.

Louise, Malmö Nation

Louise och Adrians politiska åsikter går hand i hand med nationens värderingar vilket vittnar om att det kan finnas tydliga riktningar inom nationerna även om dessa utåt sätt inte är uttryckligen bekräftade. Ser man till Louise åsikt kring fördelen med ett icke-statligt samhälle kan man se likheter med nationens ekonomiska tillgångar och hur nationen allt som ofta vill investera sitt ekonomiska kapital i att anordna stora fester och investera i sina bostäder och lokaler. Malmö Nation uttrycker sig för att vara en nation som värnar om traditionerna och som alltid vill ligga i framkant när det kommer till vad en nation kan åstadkomma. Dessa evenemang skyltade de tydligt med i deras publokal där vi gjorde observationen. Lokalen var inredd med målade porträtt på hedersledamöter, tända kandelabrar, en svart flygel och Chesterfieldfåtöljer och -soffor.¹³⁶ På väggarna hade de ramat in affischer från deras evenemang där artister, såsom världskända DJ:n Avicii, hade

¹³⁶ Historien bakom Chesterfield möblerna sträcker sig bak till 1700-talet och associeras som aristokratisk då det var politikern och författaren Earl den fjärde av Chesterfield som bemyndigade möblen. Syftet med möblen var för att gentleman skulle kunna sitta upprätt utan att skrynkla tyget: Londongallery. 2016. *The chesterfield sofa is not just a peice of furniture but a peice of history*. Hämtad från: <http://www.londongallery.net/en/content/8-history-of-chesterfield> (2016-05-14).

signerat. Kombinationen av kandelabrarna, tavlorna och möblerna upplevde vi som något högfärdig och passar väl in på den bild som vi fått av nationen under arbetets gång. Jacobson menar att kläder gestaltar en livsstil och användning av vissa plagg visualiserar värderingar.¹³⁷ Vidare är medlemmarnas föfbless för märkeskläder ytterligare ett tecken som tyder på att det finns medlemmar på Malmö Nation som vill hävda sig inom de högre klasserna. Under observationerna upplevde vi, trots avsaknaden av märken, att det fanns många attribut som är förknippade med välstånd. Exempelvis syntes mycket smycken i guld och silver, som klackringar på männen och pärlörhängen på kvinnorna. Pälsjackor var ett annat exempel på hur man kan se nationens klädstil som mer exklusiv och högerinriktad.¹³⁸

6.5.3 Sydsåkanska Nation

Informanterna från Sydsåkanska Nation, Fabian och Paulina, menar att de (till skillnad från alla andra informanter) inte är särskilt politiskt intresserade men att de i regel är mer vänster än höger. Överlag menar Fabian att han är liberal men att han i föregående val röstade på Miljöpartiet.

När det kommer till Fabian och Paulina blir kopplingen till Bourdieus teori svårare att göra. Paulina är uppvuxen i Stockholmsförorten Täby och hennes föräldrar har relativt vanliga arbeten. Hennes pappa arbetar som journalist och hennes mamma som säljare. Fabian är uppvuxen i Stockholmsförorten Sundbyberg och har en något annorlunda situation än Paulina då hans mamma arbetar som kock och hans pappa inte är med i bilden. Som det framgår av informanternas svar har de väldigt olika uppväxter och därför olika tillgångar till kapital. Paulinas uppväxt kan uppfattas som relativt säker då hon är uppvuxen i en stor och stabil kommun, samtidigt som hennes föräldrar har arbeten som genererar ett stadigt ekonomiskt kapital. Med andra ord bör Paulinas uppväxt ha bestått av tillgångar som gett ett stadigt kapital. Å andra sidan är Fabians uppväxt något mer osäker då han enbart växt upp med en mamma som behövt försörja dem båda, vilket kan ha gjort att de haft knappa ekonomiska tillgångar och därför inte haft ett särskilt högt kapital. Med andra ord är Paulinas och Fabians uppväxter skilda från varandra men de har trots detta valt samma nation och politiskt sätt dras mot liknande åsikter. I Paulinas fall

¹³⁷ Jacobson, 1994, s. 29-30.

¹³⁸ Dessa tre attribut kan kopplas ihop med en högre klass. Klackringar är oftast ärvegods, ingraverade med adelsvapen. Pärlörhängen brukar också föras vidare inom familjen. Pälsjackor har också en historia av att vara ett elitiskt plagg.

kan man se att Bourdieus teori inte är applicerbar eftersom hennes ekonomiska kapital inte gjort att hon har högerinriktade åsikter utan dras mot mer vänsterinriktade åsikter. Istället har både Paulina och Fabians uppväxter resulterat i att de inte har särskilt starka åsikter kring politik och det är något som för dem inte är viktigt.

Flera av informanterna uttrycker att de inte har fått en lika klar uppfattning av Sydsåkanska Nation som de fått av Malmö Nation. Däremot nämner nästan alla informanter att de på ett eller annat sätt liknar Smålands Nation:

Sydsåkanska vet jag inte, jag tror det finns ganska många likheter eftersom det är en pop-nation. Vi har ju en del poppare här. Många tycker att poppare ser vänster ut även om de kanske inte är det. Också en fördom man har. Men jag vet inte riktigt vad det har för Malmö's sticker ju ut mer än sydsåkanska.

Maria, Smålands Nation

Fabian, som själv är medlem och aktiv på Sydsåkanska Nation, menar att Sydsåkanska liknar Smålands på många sätt men att de inte har någon politisk utprägling på samma sätt som Smålands har:

Smålands har mycket av vad SSK står för men Småland gör det på riktigt. De har det politiska och SSK har inte det, vet inte hur jag ska säga det tydligare.

Fabian, Sydsåkanska Nation

I likhet med informanternas otydliga politiska tillhörighet är den politiska tillhörigheten och värderingarna inte lika tydliga att utskilja på Sydsåkanska Nation som de är på Malmö's och Smålands. Under observationen fick vi, precis som informanterna, en liknande bild av nationen som skulle kunna förklara varför intervjupersonerna hade svårt att avgöra nationens politiska tillhörighet. På Sydsåkanska Nations pub fanns en blandning av människor, det fanns många olika klädstilar men också många olika nationaliteter. Lokalen var relativt mörk och det fanns inte mycket som utmärkte lokalen. Däremot satt det en del LP-skivor på väggarna och andra affischer med olika band på framsidan, som vittnade om den musikprofil som Sydsåkanska Nation värdesätter högt.

Anledningen till att vi upplevde Sydsåkanska Nation som snarlik Smålands Nation berodde till stor del på två saker: dels så fanns det många likheter i klädstilen och dels för att flera av nationernas värderingar går in i varandras. När det kommer till kläder så fann vi flera attribut som fanns på båda nationerna, såsom dreadlocks, korta luggar,

ryggsäckar, luvtröjor och stickade mönstrade tröjor. Ser man till Sydskånskas värderingar överlappar en del av dem med Smålands värderingar, såsom att de arbetar för jämställdhet och miljö. Vad som stärker ihopkopplandet av Sydskånska med Smålands grundar sig likaledes i att det fanns en avsaknad av den upplädda stilen med framträdande märkeskläder som finns på Malmö Nation.

Dock skiljer sig nationerna åt på grund av att Smålands Nations uttalade politiska ställning. Klädstilen och inredningen på deras nation genomsyras av ett vänsterinriktat tanke-sätt vilket Sydskånska Nation inte gör. Informanterna själva är tvetydliga kring deras politiska åsikter och nationens värderingar i sig framkommer inte lika tydligt som de gör på de andra nationerna. Slutsatsen är att på Sydskånska Nation finns det inte outtalade underliggande värderingarna utan det som faktiskt gör att medlemmarna väljer den nationen är på grund av deras musikprofil. Detta gör att det blir svårare att med hjälp av kläderna se vilken politisk tillhörighet och klass medlemmarna har. På en nation som har många skilda klädstilar blir det inte lika tydligt att urskilja de politiska åsikterna, vilket möjligtvis vittnar om ett bredare politiskt spektrum än det som vi kan urskilja på Malmös och Smålands.

Vad som visat sig av nationernas politiska riktningar i relation till informanternas politiska åsikter är att det går att urskilja en tydlig linje. Malmö Nation upplevs som höger och troligtvis är det många på nationen som har högerinriktade åsikter. Smålands Nation är i motsats till Malmö Nation vänsterinriktade där medlemmarna på nationen uttryckligen står för socialism, antirasism med mera. Mittemellan Malmö Nation och Smålands Nation hamnar Sydskånska Nation som dras mellan höger och vänster men som i mångt och mycket liknar Smålands Nation och av den anledningen uppfattas som mer dragna mot vänstern med dess miljö och jämställdhetstänk. Dessa åsikter visar sig tydligt i nationernas klädstilar och det är utifrån medlemmarnas klädstilar som informanterna kunnat utläsa vilken nation man tillhör. Med andra ord har klädseln en viktig inverkan på hur medlemmarna uppfattas utåt och vilken politisk ställning man har. Detta är däremot svårare att veta på en nation som Sydskånska där klädseln är mer varierande och inte följer de mer utpräglade stilarna som man vanligtvis förknippar som höger och vänster.

Slutdiskussion

Klädstilarna på de tre studerade nationerna är på många sätt väldigt olika varandra och motiven bakom informanternas val av klädstil beror på flera olika aspekter. Malmö Nation beskrivs och upplevs ha en konventionell och snobbig stil med märkeskläder och tydliga logotyper. Sydsåkanska Nation har väldigt blandade stilar och upplevs som den nation där många försöker sticka ut, men framför allt är det hipster och indie-popparstilen som är framträdande. Smålands Nations klädstil är likaså den blandad men överlag framträder en alternativ stil där medlemmarna vill se så annorlunda ut som möjligt.

Det som den tidigare forskningen pekat på har visat sig tillika vara adekvat i vår undersökning. Den tidigare forskningen har berört aspekter såsom identitet, värderingar, gruppstillhörighet och differentiering i relation till kläder och stil. Många av dessa aspekter framträder hos informanterna och de nationer vi undersökt. Däremot är den tidigare forskningen inriktad på enbart ett fåtal av de sociala aspekter som förklarar människors val av klädstil, vilket i vår undersökning har visat sig vara beroende av fler aspekter än de som vardera forskare tar upp. I vårt fall handlar det om att *alla* aspekter har en inverkan på informanternas val av kläder.

Motiven bakom nationernas klädstilar är grundade på olika saker. På Malmö Nation är det framför allt märkeskläder som är framträdande och viktiga att använda. Som vi genomgående diskuterat så används märkeskläderna för att medlemmarna på Malmö Nation vill framstå som framgångsrika. Detta skulle kunna grunda sig i att medlemmarna på Malmö Nation vill visa på att de har ett högt innehav av kapital där klädstilen blir en viktig del i att visa denna fasad. På Smålands Nation handlar det främst om att med hjälp av kläderna uttrycka en politisk åskådning. Desto tydligare de kan visa sina politiska åsikter desto högre kulturellt kapital får de i relation till nationen. På Sydsåkanska Nation är det istället viktigt att sticka ut och ligga i framkant vad gäller modet på nationen. Med andra ord försöker medlemmarna på Sydsåkanska Nation sticka ut men inom ramen för vad som på nationen är erkänt. Medlemmarna är medvetna och måna om att klä sig efter deras trender. Detta skulle kunna innebära att klädstilen snabbare förändras på Sydsåkanska Nation än på de andra nationerna, då de inte är lika fästa vid en specifik klädstil. Istället är klädseln viktig för att visa på förnyelse och att man har kunskap om vad som kan komma att bli erkänt på nationen.

Även om motiven bakom valet av klädstilar är grundade på olika saker så har det visat sig att människor med liknande habitus och livsstil drar sig till samma nation vilket också är det som gör att nationernas klädstilar skiljer sig från varandra. Medlemmarna har liknande habitus och därför har de liknande smak för vilken klädstil de vill ha och som de identifierar sig med. Det är utifrån detta som klädvalen görs och skiljer sig mellan nationerna eftersom olika habitus ger olika klädstilar.

Det har även visat sig att informanternas klädstilar i regel är relativt statiska utifrån den smakpreferens som de klär sig utifrån. Klädstilen kan förändras med tiden genom att smakpreferensen som informanterna utvecklat och förhåller sig till ändras. Detta gör att informanterna inte upplever att de behöver ändra sin klädstil beroende på vilken situation de befinner sig i. De klär sig utifrån den stil som de känner sig mest bekväma i och identifierar sig med och kommer därför inte ändra på denna vare sig om de är på universitetet eller på nationen. Detta ligger hand i hand med att informanterna omedvetet klär sig i en liknande stil som resterande på nationen eftersom klädstilen som finns på nationen också är den stil som de själva föredrar. Med andra ord motiverar informanterna sina val av kläder med att det är den stil som de identifierar sig med.

Informanterna på Smålands Nation motiverade valet av klädstil något annorlunda än resterande informanter, då de båda vill sticka ut med sina klädstilar genom tydliga ställningstaganden. Informanternas klädval grundas på att de snarare vill provocera sin omgivning än att anpassa sig efter den. Detta kan förklaras i deras utvecklade habitus som har gett dem en viss uppfattning om hur de vill framstå inför sin omgivning.

Det som framgått av informanternas reflektioner kring hur de vill framstå för sin omgivning är att deras val av klädstil går utanför begränsningarna i Goffmans dramaturgi. Detta innebär att informanterna inte alls gör ett framträdande med sina kläder utifrån den givna situation som Goffman grundar sin teori på, istället använder informanterna sina kläder för att visa på sin egen identitet och att den inte förändras bara för att situationen förändras. Däremot visade det sig att informanterna upplevde att de i vissa situationer faktiskt behövde ändra sin klädstil för att inte känna sig obekväma. Anledningen till detta berodde på att deras klädstil gick emot den rådande klädkoden som fanns på andra nationer, vilket gjorde att de förändrade sin klädstil något för att passa in på de andra nationerna. Ännu en gång visade det sig att detta snarare sporrade en av informanterna från Smålands Nat-

ion då situationen sågs som en möjlighet att provocera och tydligt visa sina politiska åsikter med hjälp av kläderna, vilket också visar på en ovilja att klä sig utifrån den givna situationen.

En annan aspekt som har en inverkan på informanternas val av kläder är nationstillhörighet och att de vill vara en del av gemenskapen. Det är denna samhörighet på nationerna som gör att medlemmarna inspireras av varandra och plockar upp modet och klädstilen som är populär på respektive nation. På så sätt reproduceras och utvecklas medlemmarnas smak tack vare sammanhållningen och att de inspireras av varandras klädstilar. Eftersom de har ett liknande habitus som den större delen av de andra på nationen tycker de om samma typ av klädstil och inspireras därför av andra på nationen. Med andra ord är smakramen det som gör att vissa trender utvecklas och plockas upp på nationerna medan andra trender utesluts. Stilen på nationen och dess sammanhållning gör därmed att individernas stilar utvecklas och formas inom nationens ram. Det har visat sig att nationens klädstil är viktig att förhålla sig till då man annars riskerar att frysas ut, vilket tyder på att nationens klädstil har stor inverkan på individens klädstil för att individen ska få vara en del av tillhörigheten på nationen. Detta visar på att informanternas val av kläder grundas till stor del på vad de själva identifierar sig med och tycker om, samtidigt som nationens sammanhållning har en stor inverkan på valet av klädstil.

Vidare har det visat sig att informanternas klädstilar, från Smålands och Malmö Nation, kan vittna om en tydlig politisk åskådning. Då Smålands Nation uttryckligen är en vänsterinriktad nation är det detta som medlemmarna på nationen vill förmedla. Det är viktigt för informanterna att visa sina politiska åsikter med hjälp av sina kläder och väljer därför kläder utifrån detta. På Malmö Nation är det inte uttalat vilken politisk tillhörighet nationen står för men det har visat sig att nationen tydligt visar på att de har en högerprofil. Detta visar sig både i nationens lokaler där de bygger på denna högfärdiga stil som kan kopplas samman med högerinriktade åsikter, men det visar sig framför allt i medlemmarnas klädstilar. Ett tydligt exempel är de framträdande varumärken som de flesta på nationen använder för att visa på ett högt kapital. Både på Smålands Nation och Malmö Nation visar sig politiska åsikter tydligt i medlemmarnas val av kläder vilket kan innebära att många av medlemmarna på dessa nationer har utvecklat habitus och smakpreferenser som skapat förutsättningen för deras politiska åsikter som sedan tas i uttryck i deras klädval.

Samtidigt har det visat sig att på Sydsåkanska Nation är medlemmarnas politiska åsikter och värderingar inte lika framträdande i jämförelse med Malmö och Smålands Nation. I samband med detta hade inte informanterna något politiskt intresse och deras val av parti lät snarare som något de bestämde vid riksdagsvalet och inte för att det är en ideologi som de är uppväxta med eller står för. Detta visar på att kläderna inte alltid visar en politisk tillhörighet då klädstilen kan variera och ligga i gränslandet mellan att uppfattas som vänster eller höger. Det visar även på att politiska åsikter inte alltid har en del i och påverkar individens klädstil. För informanterna på Sydsåkanska Nation handlar det snarare om att de väljer sina kläder utifrån den musiksmak som de genom sitt habitus utvecklat och att det utifrån detta är anledningen till att de gått med i Sydsåkanska Nation och väljer de kläder som de gör.

I analysen av informanternas klädstilar har Bourdieus olika begrepp i de flesta fall varit till användning och förklarat hur det kommer sig att informanterna gör de val som de gör. Däremot har informanternas klädval inte alltid kunnat förklaras med Bourdieus teorier utan det finns andra viktiga aspekter som utgör ramen för hur informanterna väljer kläder. Det har visat sig att det finns många underliggande aspekter som ligger bakom informanternas val av kläder vilket skulle kunna ifrågasätta om informanternas val av kläder verkligen kan anses vara ett *val*. Givetvis väljer informanterna vad de sätter på sig när de går upp på morgonen men hur frivilligt är egentligen valet? Om informanterna gör valet av kläder baserat på preferenser som de fått genom sin uppväxt men också utifrån den sociala miljö som de befinner sig i, är detta val i så fall verkligen gjort utifrån informanterna själva och i vilken mån kan detta ses som ett fritt val?

Konklusion

Förelagd studie har syftat till att studera hur individen förhåller sig till olika klädstilar inom olika sociala grupperingar. Detta har vi undersökt genom att fokusera på sex intervjupersoner och hur det kommer sig att de väljer de kläder de gör, beroende på vilken nation i Lund de valt att engagera sig inom. Studien visar att det finns många sociala aspekter som individen motiverar sina val av kläder på och som i sin tur påverkar klädstilen. Framför allt kommer valet av kläder vara grundat på det habitus och smakpreferens som individen utvecklat. Det är utifrån detta habitus som man lär sig tycka om vissa klädstilar framför andra och av denna anledning ser klädstilarna på nationerna olika ut.

Vidare har vi genomgående visat på andra sociala aspekter som ligger till grund för hur individen väljer att klä sig samt hur smaken kan förändras genom nya sociala fält.

Sammanfattningsvis har vi kommit fram till att informanternas habitus, smak och tillgångar till kapital inte ensamt kan förklara informanternas klädval. Sociala aspekter såsom nationstillhörighet, inspiration och hur de vill framstå är också en del av hur det kommer sig att informanterna väljer de kläder som de gör. Slutligen måste man ta hänsyn till informanternas vilja till assimilation och differentiering till gruppen.

Klädstilar på nationerna i Lund utgör relevant forskning då det är en miljö som konstant är i förändring. De aktiva medlemmarna på nationerna är i Lund för att studera vilket innebär att de inom ett visst antal år ska lämna Lund och vidare ut i arbetslivet. I en vidare studie kring ämnet hade det därför varit intressant att se till nationernas föränderlighet och undersöka hur klädstilar på nationerna förändrats i ett historiskt perspektiv. Hur kommer klädstilen på Smålands Nation se ut om ett decennium och kommer Malmö Nation fortsätta vara den högerinriktade nationen som vill utstråla välstånd? Dessa frågor bidrar till en viktig fortsatt forskning då liknande frågor som vi i denna studie undersökt kan generera helt andra svar i framtiden.

Appendix

Bilaga 1. Intervjuguide

Intervjuerna var uppdelade i fyra olika delar. Intervjuerna var utformade på så sätt att de skulle hjälpa oss att svara på syftet och frågeställningen.

Tema 1. Intervjupersonen och nationen

Vad studerar du?

Vad är en nation för dig?

Vilken nation är du med i?

Varför valde du just den nationen?

Hur skulle du beskriva din nation?

Hur ser nationens värderingar ut och identifierar du dig med nationens värderingar?

Hur länge har du varit medlem? Är du aktiv?

Vilken nation liknar mest/minst den nation som du tillhör?

Vilken nation skulle du kunna tänka dig/inte kunna tänka dig att gå med i och varför?

Tema 2. Intervjupersonens stil

Beskriv din egen stil

På vilka grunder väljer du dina kläder på morgonen?

Hur ser en vardagsklädsel och utgångsklädsel ut för dig?

Vilket är ditt vanligaste/favorit plagg?

Beskriv en stil som du inte skulle kunna tänka dig att klä dig efter.

Hur påverkas du av andra personers stilar inom nationen?

Tycker du att din stil liknar den stil som är rådande på nationen?

Skulle du klä dig annorlunda om du gick ut på en annan nation?

Tema 3. Nation och stil

Ser du något samband mellan medlemmarnas klädsel på nationen?

Vilka stilar kan du hitta på din nation?

Hur skulle du beskriva den mest framträdande stilen som finns på nationen?

Klär du dig efter den klädstil som du anser är mest förekommande på nationen?

Varför tror du att det är just den stilen som är populärast på nationen?

Hur skulle du beskriva de andra två nationernas stilar?

Märks det om en person med en annan klädstil än den mest framträdande stilen på nationen befinner sig på nationen?

Vad skiljer din nations stil med de andra två nationerna?

Tema 4. Identitet och grupptillhörighet

Identifierar du dig med nationen? Varför/varför inte? På vilket sätt?

Har ni en bra sammanhållning? Varför/varför inte?

Hur upplever du den grupptillhörighet som finns?

Har nationens sammanhållning någon inverkan på gruppmedlemmarnas stil?

Vad anser du att det finns för andra faktorer som påverkar stilen på nationen?

Hur upplever du att man använder sig av kläder för att differentiera sig gentemot andra grupper?

Tycker du att man kan se vilken nation en person tillhör genom att titta på klädstilen?

Kompletterande frågor

Efter intervjuerna kontaktade vi intervjupersonerna för några kompletterande frågor.

Var är du uppväxt? Både stad och område?

Vad arbetar dina föräldrar med?

Var ställer du dig politiskt? I vilken riktning tar sig dina politiska åsikter?

Bilaga 2. Intervju- och observationsschema

Malmö Nation

Louise. 2016-04-13

Adrian. 2016-04-19

Observation. 2016-04-22

Sydsåanska Nation

Paulina. 2016-04-13

David. 2016-04-15

Observation. 2016-04-21

Smålands Nation

Ivan. 2016-04-13

Maria. 2016-04-14

Observation. 2016-04-27

Källförteckning

Tryckta källor

- Arvastson, G. & Ehn, B. (2009). *Etnografiska observationer*. Lund: Studentlitteratur.
- Aspers, P. (2007). *Etnografiska metoder - Att förstå och förklara samtiden*. Malmö: Liber.
- Barnard, M. (2002). *Fashion as communication*. (2. ed.). London: Routledge.
- Bourdieu, P. (2010). *Distinction - a social critique of the judgement of taste*. London, New York: Routledge.
- Bourdieu, P. (1991). *Kultur och kritik*. Daidalos: Göteborg.
- Bourdieu, P. (1996). *The State Nobility*. Cornwall: TJ Press Ltd.
- Bourdieu, P., Broady, D. & Palme, M. (1993). *Kultursociologiska texter*. Stockholm; Stehag: B. Östlings bokförl. Symposion.
- Bourdieu, P. & Passeron J.C. (1990). *Reproduction in Education, Society and Culture*, London: Sage Publications Inc.
- Bourdieu, P. & Wacquant, L. (1992). *An Invitation to Reflexive Sociology*. Cambridge: Polity Press.
- Chan, C., Berger, J. & Van Boven, L. (2016). Identifiable but Not Identical: Combining Social Identity and Uniqueness Motives in Choice i: *Journal of Consumer Research*, Vol. 39, No. 3. Oxford: Oxford University Press.
- Emmison, M., Smith, P. & Mayal, M. (2012). *Researching the visual*. (2. ed) London: Sage Publications Ltd.
- Engdahl, O. & Larsson, B. (2006). *Sociologiska perspektiv - Grundläggande begrepp och teorier*. Lund: Studentlitteratur.
- Fangen, K. (2005). *Deltagande observation*. Malmö: Liber.
- Goffman, E. (2009). *Jaget och maskerna: en studie i vardagslivets dramaturgi*. Stockholm: Norstedts.
- Holmberg, L. (2008). *Teorier om mode. Stil som historiskt och teoretiskt objekt*. Stockholm: Carlsson.

Jacobson, M. (1999). Att klä sig - smak, stil och symbolik. Ehn, B. Arvidsson, A. & Lundgren, B. *Kultur och erfarenhet - aktuella teman i svensk etnologi*. (s. 95-122). Stockholm: Carlsson.

Jacobson, M. (1994). *Kläder som språk & handling – Om unga kvinnors användning av klädseln som kommunikations- och identitetsskapande medel*. Stockholm: Carlsson.

Kvale, S. (1997). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur.

Lynch, A. & Strauss, M. (2007). Fashion as Collective Behavior. In *Changing Fashion*. Retrieved 12 May. 2016. Hämtad från: <http://www.bergfashionlibrary.com/view/CHANGFASH/chapter-CHANG-FASH00010006.xml> (2016-05-15).

Moe, S. (1994). *Sociologisk teori*. Lund: Studentlitteratur.

Pomerantz, S. (2008). *Girls, Style, and School Identities. Dressing the part*. Basingstoke, Palgrave Macmillan.

Robbins, D. (1991) *The work of Pierre Bourdieu: recognizing society*. Milton Keynes: Open University Press.

Svendsen, L. (2004). *Mode. En filosofisk essä*. Nora: Nya Doxa.

Trost, J. (2002). *Kvalitativa intervjuer*. Lund: Studentlitteratur.

Wallén, G. (1996). *Vetenskapsteori och forskningsmetodik*. Lund: Studentlitteratur.

Elektroniska källor

Adidasvästern. (2016). *Twitter*. Hämtad från: <https://twitter.com/adidasligan> (2016-05-12).

BBC. (2014). *Che Guevara 1928-1967*. Hämtad från: http://www.bbc.co.uk/history/historic_figures/guevara_che.shtml (2016-05-14).

Christoffersen, J. (2012). *Smålandskritik mot universitet*. Lundagård. Hämtad från: <http://lundagard.se/2012/11/15/smalandskritik-mot-universitetet/> (2016-04-27).

Londogallery. (2016). *The chesterfield sofa is not just a peice of furniture but a peice of history*. Hämtad från: <http://www.londogallery.net/en/content/8-history-of-chesterfield> (2016-05-14).

Smålands. (2016a). *Hur blir man förtroendevald på Smålands Nation*. Hämtad från <http://www.smalands.org/index.php?page=blifortroendevald> (2016-05-06).

Smålands. (2016b). *Plattformen*. Hämtad från: <http://www.smalands.org/index.php?page=plattform> (2016-05-14).

Smålands. (2016c). *Smålands är annorlunda*. Hämtad från: <http://www.smalands.org/index.php?page=om> (2016-05-01).

Smålands. (2016d). *Välkommen till Smålands Nation*. Hämtad från: <http://www.smalands.org/> (2016-05-06).

Strand, G., Wikström, L., Karlsson, M., Schultz, K. & Thildéus, A. (2015). *Sydsåkanska Nationens stadgar*. Hämtad från: <http://sydsåkanska.se/wp-content/uploads/2016/01/Sydsåk%C3%A5nska-Nationens-stadgar-FINAL.pdf> (2015-04-27).

Studentlund. (2016a). *Malmö Nation*. Hämtad från: <http://www.studentlund.se/nationer/malmo-nation/> (2016-05-01).

Studentlund. (2016b). *Studentlunds Nationer*. Hämtad från: <http://www.studentlund.se/studentlund/studentlunds-nationer/> (2016-04-27).

Studentlund. (2016c). *Sydsåkanska Nationen*. Hämtad från: <http://www.studentlund.se/nationer/sydsåkanska-nationen/> (2016-04-27).

Svenska dagbladet. (2007). *Kommunerna som har högst och lägst medelinkomst*. Hämtad från: <http://www.svd.se/kommunerna-som-har-hogst-och-lagst-medelinkomst> (2016-05-01).

Sydsåkanska Nationen. (2016). *Sydsåkanska Nationen. Där musiken spelar roll*. Hämtad från: <http://sydsåkanska.se/sv/> (2016-05-01).

Bildförteckning

Bild 1. Louise, Malmö Nation

Bild 2. Adrian, Malmö Nation

Bild 3. Observation, Malmö Nation.

Bild 4. Fabian, Sydsåkånska Nation.

Bild 5. Paulina, Sydsåkanska Nation.

Bild 6. Observation, Sydsåkanska Nation

Bild 7. Ivan, Smålands Nation.

Bild 8. Maria, Smålands Nation.

Bild 9. Observation, Smålands Nation

